

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että polttoaineista ja sähköstä kannettavaa valmisteveroa korotetaan noin 5,2 prosenttia.

Sähköntuotannon verotukia esitetään laajennettaviksi koskemaan biokaasulla, kierrätyspolttoaineella ja kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettua sähköä. Samassa yhteydessä metsähakkeella tuotetulle sähkölle esitetään korkeampaa tukea kuin muilla puu ja puuperäisillä polttoaineilla tuotetulle sähkölle. Lisäksi turpeen verotusta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että turpeesta suoritettaisiin veroa vain siltä osin kuin sen käyttö ylittää 25 000 megawattituntia vuo-

nessa.

Yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon verotusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin paremmin käytäntöön sopiviksi. Yhdistetyn tuotannon verotuksen laskentasääntöä muutettaisiin siten, että sen verotus kevenisi 10 prosentilla.

Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä teknisluonteisia täsmennyksiä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Yleistä.....	3
1.2. Nykytilanteen arviointia.....	6
2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset.....	10
2.1. Tavoitteet	10
2.2. Keskeiset ehdotukset	11
3. Esityksen vaikutukset	14
3.1. Valtiontaloudelliset vaikutukset	14
3.2. Hinta- ja kustannus vaikutukset	15
3.3. Energia- ja ympäristöpoliittiset vaikutukset	16
3.4. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	16
4. Asian valmistelu	16
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	16
5.1. Riippuvuus muista esityksistä.....	16
5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja muista velvoitteista	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	17
1. Lakiehdotusten perustelut	17
1.1. Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta	17
1.2. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta	25
LAKIEHDOTUKSET	26
sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta ..	26
nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.....	31
LIITE	34
RINNAKKAISTEKSTIT	34
sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta ..	34
nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.....	44

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Energiatuotteista kannetaan valmisteveroa, joka jakaantuu perusveroon ja lisäveroon. Energiatuotteista kannettava lisävero määräytyy tuotteen hiilisisällön perusteella. Hiilisisällön perusteella määräytyvä lisävero on nykyisin 17,16 euroa hiilidioksiditonnilta. Hiilisisällön perusteella määräytyvään veroon on kuitenkin tehty eräitä poikkeuksia. Maakaasulle on säädetty 50 prosentin veronalennus. Polttoturpeelle on myös myönnetty helpotusta. Polttoturpeen lisäveron määrä on noin 1/4 siitä verosta, joka sille verojärjestelmän mukaan kuuluisi. Sähköveroa kannetaan kaikesta sähköstä sen tuotantopaikan katsomatta, eikä sähkön lisävero siten perustu sähkön tuottamiseen käytettyjen polttoaineiden hiilisisältöön. Perusvero on luonteeltaan fiskaalinen ja sitä kannetaan nestemäisistä polttoaineista kuten bensiinistä, dieselöljystä ja kevyestä polttoöljystä. Lisäksi perusveroa kannetaan mäntyöljystä.

Vuoden 1998 syyskuussa korotettiin kaikkien energiatuotteiden lisäveroa, ja samalla moottoribensiinin ja dieselöljyn osalta perusveroa alennettiin vastaavalla määrällä. Liikennepolttonesteiden valmisteveroa on korotettu viimeksi vuoden 1998 alusta. Tuolloin korotettiin moottoribensiinin valmisteveroa noin 3,36 sentillä litralta ja dieselöljyn veroa 2,52 senttiä litralta. Lisäksi vuoden 1996 alusta oli korotettu pelkästään bensiinin veroa 6,73 senttiä litralta.

Vuoden 1997 alussa sähkön ja sähköntuotannon polttoaineiden valmisteverotus uudistettiin. Muutokset toteutettiin lailla sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta (1260/1996). Samalla kumottiin vuoden 1995 alusta voimaan tullut laki eräiden energialähteiden valmisteverosta (1473/1994). Muutoksen syynä olivat vuonna 1995 voimaan tulleessa lainsäädännössä ilmenneet puutteet. Näitä olivat muun muassa tuontisähkön verotuksen neutraalisuuteen liittyvät ongelmat, pohjoismaisen sähkömarkkinoiden toimintaan liittyvä sähkön kaupan ja verotuksen yh-

teensopimattomuus, Suomesta vietävän sähkön verottomuuden kohdentuminen ainoastaan osaan vietävästä sähköstä sekä teollisuuden kuluttaman sähkön veronporrastuksen toteuttamisen hankaluus. Nestemäisten polttoaineiden verotus säilyi rakenteeltaan ennallaan.

Uudistunut energiaverolainsäädäntö on ollut voimassa vuodesta 1997. Se on säilynyt rakenteeltaan lähes muuttumattomana. Keskeisimmät muutokset ovat liittyneet uusien tukimuotojen käyttöönottamiseen sekä verojen korotuksiin.

Sähkön verotus

Uudistuksessa vuoden 1997 alusta luovuttiin sähköntuotannon polttoaineiden verottamisesta ja siirryttiin pelkästään lopputuotteen eli sähkön verottamiseen. Sähköveron määrään ei vaikuta se, onko sähkö tuotettu tuulitai vesivoimalla, puulla, turpeella, maakaasulla, öljyllä, kivihiilellä vai ydinvoimalla, sillä sähkön tuotannossa käytettävästä kivihiilestä, polttoturpeesta, maakaasusta sekä kevyestä ja raskaasta polttoöljystä ei suoriteta valmisteveroa. Sitä vastoin käytettäessä edellä mainittuja energiatuotteita lämmöntuotantoon on niistä suoritettava valmisteveroa.

Sähkön valmistevero porrastettiin alempaan (II) ja korkeampaan (I) veroluokkaan, kun verotusta kiristettiin vuoden 1997 alussa. Teollisuudessa ja ammattimaisessa kasvihuoneviljelyssä käytetystä sähköstä suoritetaan alemman veroluokan mukainen vero. Teollisuudella tarkoitetaan mineraalien kaivuuta sekä tavaroiden valmistusta ja kokoonpanoa eli sellaista toimintaa, jota harjoittavien laitoksien ja yritysten pääasiallinen toimiala kuuluu Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (1995) pääluokkiin C ja D. Yrityksen toimialaluokitus ei siis yksinomaan ratkaise käytetyn sähkön veroluokkaa. Myöskään teollisen toiminnan laajuudella ei ole merkitystä harkittaessa käytetyn sähkön veroluokkaa. Ratkaisevaa on, että sähköä käytetään teollisuudessa ja että II veroluokan sähkön määrä on lain vaatimuksen mukaises-

ti erikseen mitattavissa sitä käyttöpaikalle toimitettaessa. Toisin sanoen toimialaluokituksen mukaan teollisuuteen luokiteltavalla yrityksellä voi olla myös sellaisia sähkön käyttökohteita, jotka eivät ole teollisuutta. Veroluokan I veroa suoritetaan sähköstä, joka käytetään esimerkiksi yksityistaloudessa, maa- ja metsätaloudessa, rakentamisessa, tukku- ja vähittäiskaupassa, majoitus- ja ravitsemustoiminnassa sekä yleensäkin palvelutoiminnassa. Veroluokan I mukaisesta sähköstä veroa kannetaan 0,69 senttiä kilowattitunnilta ja II-luokan sähköstä 0,42 senttiä kilowattitunnilta.

Keskeisimmät sähköverovelvolliset ovat sähköntuottajat ja vuoden 1997 alusta lukien uutena verovelvollisryhmänä verkonhaltijat. Sähköntuottaja suorittaa veron verokausittain eli kalenterikuukaudessa tuottamastaan sähkön määrästä, joka saadaan vähentämällä voimalaitoksen mitatusta kokonaistuotannosta sähköntuotannosta ja tuotantovalmiuden ylläpitämisessä tarvittava sähkö eli omakäyttölaitteiden kuluttama sähkö sekä vähentämällä mitattu, verkkoon toimitettu sähkö. Omakäyttölaitteilla tarkoitetaan sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen sekä ympäristöhaittojen vähentämiseen tarvittavia laitteistoja, jotka on määritelty tarkemmin kauppa- ja teollisuusministeriön antamassa päätöksessä voimalaitosten omakäyttölaitteista (1261/1996). Normaalitylanteessa sähköntuottaja ei siis suorita veroa omakäyttölaitteiden kuluttamasta sähköstä, koska se voi vähentää niiden kulutuksen sähköntuotannostaan. Tilanne muuttuu kuitenkin silloin, kun laitos tuottaa sähköä vähemmän kuin sen omakäyttölaitteet kuluttavat. Näin voi olla esimerkiksi vuosihuollon yhteydessä. Tällöin laitoksen ostaessa omakäyttölaitteiden tarvitsemaa sähköä siitä on suoritettava veroluokan I vero, joka jää rasi-tamaan sähköntuotantoa. Verotuksen oikaisemista tai veron palauttamista ei ole säädetty mahdolliseksi silloin, kun sähköä on ostettu omakäyttölaitteiden kulutusta varten. Sähkön siirrot sähköntuottajalta verkonhaltijalle ovat verottomia samoin kuin sähkön siirrot verkkojen välillä. Käytännössä sähköntuottaja maksaa veroa vain itse kuluttamastaan sähköstä.

Verkonhaltijoilla tarkoitetaan sähkömark-

kinalain (386/1995) mukaisia sähkö- ja jakeluverkkoluvan haltijoita. Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:ssä on sähköverkon ja verkonhaltijan määritelmät, jotka vastaavat sähkömarkkinalaissa olevia määritelmiä. Sähkömarkkinalain 3 §:n 1 kohdan mukaan sähköverkolla tarkoitetaan toisiinsa liitetyistä sähköjohdoista, sähköasemista sekä muista tarvittavista sähkölaitteista ja sähkölaitteistoista muodotettua kokonaisuutta, joka on tarkoitettu sähkön siirtoon. Sähkömarkkinalain 3 §:n 8 ja 9 kohdassa verkonhaltijalla ja jakeluverkkoluvan haltijalla tarkoitetaan yhteisöä tai laitosta, jolla on hallinnassaan sähköverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkko-toimintaa. Verovelvollisia ovat siten kanta-, alue- ja jakeluverkon haltijat. Nykyisessä sähköverojärjestelmässä sähkön tuottaja siirtää yleensä voimalaitoksessa tuotetun sähkön verotta sähköverkon haltijalle, joka suorittaa veron sähköverkosta kulutukseen luovuttamansa sähkömäärän perusteella verokausittain eli kalenterikuukausittain ja perii kuluttajalta sähkön hinnassa myös sähkön veroa vastaavan määrän. Koska verkonhaltija suorittaa veron vasta verkosta kuluttajalle luovuttamastaan sähköstä, voidaan luovutettavan sähkön verokanta, I tai II valita sähköä kulutukseen luovutettaessa. Tämä ratkaisu mahdollistaa sähkön siirtämisen verottomana sähköverkoissa. Järjestely tarkoittaa myös sitä, ettei sähkön siirtohävikkejä veroteta. Samalla tavalla myös maahantuotu sähkö kulkee verkkojärjestelmän läpi verottomana, ja siitä tulee verollista vasta siirrettäessä sähköä kuluttajalle.

Koska käytännössä verkosta kulutukseen luovutettua sähköä ei kaikissa tapauksissa voida mitata verokausittain eli kalenterikuukausittain, vero voidaan suorittaa näissä tapauksissa sähkön arviolaskutuksen perusteella. Myöhemmin, kun kyseisen kulutuskohteen sähkön tosiasiallinen kulutus mitataan, arviolaskutuksen perusteella kannettu sähkövero oikaistaan kulutukseen luovutetun määrän mukaiseksi.

Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 5 §:n 2 momentissa säädetään eräistä poikkeuksista verovelvollisuuteen tai sähkön veronalaisuuteen. Säännöksessä määritellyssä pienimuotoisesta sähkön-

tuotannossa tuotetusta sähköstä ei ole suoritettava sähkövero eikä huoltovarmuusmaksua.

Tällaista pykälän 2 momentissa tarkoitettua sähköä on alle 2 megavoltiampeerin generaattoreissa tuotettu sähkö, jota ei siirretä sähköverkkoon. Tämän säännöksen tarkoituksena on vapauttaa sekä verovelvollisuudesta että sähköverosta lähinnä laitoksen omistajan omaan tarpeeseen tuotettu sähkö. Esimerkkeinä voidaan mainita sairaaloiden varavoimantuotanto ja pienillä aggregaateilla kesämökille tuotettu sähkö. Mikäli alle 2 megavoltiampeerin generaattoreissa tuotettua sähköä siirretään sähköverkkoon, siitä aiheutuu sähköntuottajalle verovelvollisuus. Käytännössä veroa ei tule sähköntuottajan suoritettavaksi, sillä sähkön siirto tuottajalta verkkoon on säädetty verottomaksi lain 7 §:ssä.

Verotonta ja maksutonta on 5 §:n 2 momentin mukaan myös aluksessa, junassa, autossa tai muussa kuljetusvälineessä sen omaan käyttöön tuotettu sähkö.

Lisäksi 5 §:n 2 momentin mukaan lain 8 §:ssä tarkoitettujen pienvoimaloiden tuottama ja käyttämä sähkö ei ole verollista. Säännöksen tarkoituksena on ollut vapauttaa pienvoimaloiden itse tuottama ja käyttämä sähkö verosta. Jos pienvoimala hankkii sähköä, siitä on suoritettava normaali vero.

Yhdistetty sähkön- ja lämmön tuotanto

Vuoden 1997 alusta voimaan tulleen energiaverolainsäädännön muutoksen eräänä keskeisenä periaatteena oli luoda energiaverojärjestelmä, jossa verotetaan vain sähköä ja lämmön tuotantoon käytettyjä polttoaineita. Sähkön tuotantoon käytetyistä polttoaineista ei suoriteta veroa. Niitä tilanteita varten, joissa sama laitos voi tuottaa sekä sähköä ja lämpöä, säädettiin laskentaohje siitä, kuinka laitoksen käyttämien polttoaineiden katsotaan kuluneen lämmöntuotannossa ja sähkön tuotannossa. Tällä ratkaisulla pyrittiin välttämään kilpailuvääristymiä eri laitostyyppien välillä.

Siitä, kuinka yhdistetyssä laitoksessa käytetyt polttoaineet tulisi jakaa lämmöntuotannon ja sähköntuotannon kesken, ei ole olemassa yhtä, yleisesti hyväksyttyä yksiselitteistä tapaa. Tässä laissa jaon lähtökohtana

on se, että yhdistetyn tuotannon tehokkuudesta tulee sekä lämmön että sähkön osalle. Toisin sanoen, lämmöntuotanto on yhdistetyssä tuotantolaitoksessa kannattavaa erilliseen lämpökeskukseen verrattuna samalla, kun tuotettu sähkö on kilpailukyistä sähkön erillistuotantoon nähden.

Yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla tarkoitetaan laitoksia, jotka voivat tuottaa sähköä ja lämpöä joko samanaikaisesti tai erikseen. Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotantolaitoksessa verotus perustuu lämmöntuotantoon käytettyjen polttoaineiden verottamiseen. Veroa suoritetaan muun muassa kauko- ja prosessilämmön tuottamiseen käytettyjen polttoaineiden osalta. Kun laitoksen tuottama lämpömäärä on selvitetty, siitä saadaan laissa säädetyn 100 prosentin hyötysuhteen avulla lämmön tuottamiseen tarvittujen polttoaineiden laskennallinen määrä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yhdestä energiayksiköstä polttoainetta katsotaan syntyvän yksi yksikkö lämpöä, tai kääntäen yhden lämpöyksikön katsotaan vastaavan yhtä yksikköä polttoainetta. Näin saadaan selville lämmön tuottamiseen tarvittava laskennallinen polttoainemäärä, josta on suoritettava valmisteveroa. Loput laitoksen kuluttamista polttoaineista katsotaan kuluneen sähkön tuotannossa, johon käytetyt polttoaineet on säädetty verottomiksi. Useita polttoaineita käytävässä voimalaitoksessa katsotaan kutakin polttoainetta käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotantoon. Lain 10 §:ssä säädettyä 100 prosentin hyötysuhdetta sovelletaan kaikkeen yhdistetyn tuotannon lämmön polttoaineiden verotukseen.

Verotuet

Nykyiseen sähköverojärjestelmään siirryttäessä heikkeni sellaisten sähkön tuotantomuotojen asema, joilla ennen vuotta 1997 voimassa olleessa verojärjestelmässä tuotettu sähkö oli verotonta. Näitä tuotantotapoja olivat muun muassa tuulivoima, vesivoima sekä puulla ja erilaisilla jätteillä tuotettu sähkö. Tämän verorasituksen kompensoimiseksi sekä pienimuotoisen ja ympäristöystävällisen sähköntuotannon edistämiseksi pienvoimaloissa tuotetulle sähkölle ryhdyttiin maksamaan tukea. Tässä laissa pienvoimaloilla tar-

koitetaan tuulivoimalaitoksia, pienvesivoimalaitoksia, joiden laitosteho on enintään 1 megavolttiampeeria, sekä puuta ja turvetta käyttäviä lämmitysvoimalaitoksia, joiden sähköntuotantoteho on enintään 40 megavolttiampeeria.

Nykyisen tukijärjestelmän ja sen laajentamisen perimmäisenä tavoitteena on edesauttaa kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä pyrkiä huolehtimaan teollisuuden kilpailukyvästä samalla kun energiaverotusta käytetään enenevästi ympäristö- ja energiapolitiikan ohjauksena. Verotuksella on keskeinen rooli energian tuotannon ja käytön ohjaamisessa tavoiteltuihin päämääriin.

Tuen määrä on tällä hetkellä pienille vesija lämmitysvoimalaitoksille veroluokan II mukainen 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Tuulivoiman tuen määrä korotettiin veroluokasta II veroluokan I mukaiseksi syyskuun alusta 1998 lukien, koska tuulivoiman kilpailuseman edistämisen katsottiin tarvitsevan lisätukea. Tuulivoimalla tuotetun sähkön tuki on siten 0,69 senttiä kilowattitunnilta.

Vuoden 1998 alusta lukien tuli voimaan sähköntuotannon tukea koskeva laajennus, jonka mukaan puulla ja puuperäisillä polttoaineilla tuotetusta sähköstä voidaan maksaa tukea voimalaitoksen koosta ja tyypistä riippumatta. Puulla ja puupohjaisilla polttoaineilla tarkoitetaan lähinnä metsäteollisuudessa sivutuotteina syntyviä jätetuotteita kuten esimerkiksi haketta, puunkuoria, sahanpurua ja mustalipeää. Puuta ja puupohjaisia polttoaineita käytetään yhdyskuntien lämmitysvoimalaitoksissa ja teollisuuden sähköenergian tuotannossa. Biomassapohjaisista lämmityspolttoaineista ei makseta energiaveroja. Syyskuussa 1998 tuli voimaan lainmuutos, jolla tuki laajennettiin koskemaan myös metallurgisten prosessien jätekaasuilla tuotettua sähköä. Kyseisten tukien määrä on 0,42 senttiä kilowattitunnilta.

Syyskuussa 1998 tuli lisäksi voimaan uusi tukisäännös, jonka perusteella energiaintensiiviset yritykset saivat mahdollisuuden maksamiensa energiaverojen osittaiseen palautukseen. Energiaintensiivinen yritys voi saada veronpalautusta siltä osin kuin sen muihin valmisteveron alaisiin energiatuotteisiin kuin liikennepolttoaineisiin sisältyvien valmiste-

verojen määrä on enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta. Tältä osin yrityksellä on oikeus saada palautuksena energiaveroa 85 prosenttia. Näin lasketulle veronpalautukselle on lisäksi säädetty omavastuuosuus eli veroa palautetaan vain siltä osin kuin palautuksen määrä ylittää 50 000 euroa. Palautusta ei makseta kevyestä eikä raskaasta polttoöljystä. Yrityksen ostaessa lämpöä lämmöntuottajalta ostolämmön tuottamiseen kuluneiden polttoaineiden osuutta ei voida ottaa huomioon energiaintensiivisen yrityksen tukea laskettaessa nykyisen säännöksen mukaan, koska lämpö ei ole valmisteveron alainen tuote.

Vuoden 1998 aikana toteutetut tukien laajennukset perustuivat toisaalta Suomessa noudatettuun energiastrategiaan, jolla pyritään kestäväen kehityksen periaatteen mukaisesti edistämään hiilidioksidipäästöjä vähentävää sähkön tuotantoa, ja toisaalta tarpeeseen turvata teollisuuden kilpailukyky energiaverojen korotuksien yhteydessä. Kaikki verotuet on kansallisessa lainsäädännössä säädetty olemaan voimassa toistaiseksi.

Kaikkia edellä käsitellyjä tukia pidetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettuna valtion tukena. Tämä tarkoittaa sitä, että erilaisille lainsäädäntöön sisältyville tukitoimenpiteille on haettava komission hyväksyntä, ennen kuin ne voidaan ottaa kansallisesti käyttöön. Komissio on antanut Suomelle oikeuden sanottujen verotukien myöntämiseen 31 päivänä joulukuuta 2001. Uutta lupaa on haettu vuoden 2001 syksyllä, mutta komissio ei ole vielä antanut päätöstä asiassa.

1.2. Nykytilanteen arviointia

Yleistä

Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta on ollut voimassa vuodesta 1997. Se on säilynyt rakenteeltaan lähes muuttumattomana. Keskeisimmät muutokset ovat liittyneet uusien tukimuotojen käyttöönottamiseen ja verotasojen muutoksiin.

Sekä kansallisesti että Euroopan yhteisössä on entistä voimakkaammin lisääntynyt tarve vähentää hiilidioksidipäästöjä. Energiaverotus on eräs keino edistää tätä tavoitetta, ja

tästä syystä energiaverotusta koskevaa lainsäädäntöä on tarve kehittää niin, että sitä voidaan paremmin käyttää tämän tavoitteen saavuttamiseen. Tällaisia toimenpiteitä ovat uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen sähkön tuotannossa ja yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon aseman parantaminen.

Lisäksi energiaverotukseen liittyy joitakin tekniluoteisia ongelmia, joita on käsitelty myös valtiovarainministeriön asettaman energiaverotuksen tarkistustyöryhmän muistiossa (Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita, 16/2001).

Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto

Suurimmat verotekniset ongelmat liittyvät yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa kulutettujen polttoaineiden jakamiseen verotomaan käyttöön sähkön tuotannossa ja verolliseen käyttöön lämmön tuotannossa. Tarkasteltavat kysymykset liittyvät yhdistetyn laitoksen määrittelyyn ja verotuksen perusteena olevan lämmön määrittelyyn ja sen mittaamiseen.

Yhdistetyn tuotannon ongelmakohtien hahmottamiseksi seuraavaksi kuvataan yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantolaitosta ja sen verotusta tarkemmin. Koska käytännössä on osoittautunut hankalaksi täsmällisesti keskustella aiheesta, tässä esityksessä käytettävät keskeiset termit määritellään seuraavasti:

— Lauhdevoimalaitoksella tarkoitetaan höyryvoimalaitosta, joka tuottaa pelkästään sähköä. Voimalaitoksen sähkön tuotannosta ylijäävä lämpö johdetaan niin sanottuna lauhdelämpönä vesistöihin, eikä kyseistä lämpöä käytetä hyödyksi yhdyskuntien kaukolämpönä eikä teollisuuden prosessilämpönä. Voimalaitoksen tuottamaa lämpöä käytetään pelkästään voimalaitoksen tarpeisiin.

— Kokonaislämmöllä tarkoitetaan voimalaitoksen kattilassa käytetyillä polttoaineilla kuten maakaasulla, turpeella, puulla, öljyllä ja kivihiilellä tuotettua lämpöä eli tuorehöyryä.

— Sähköntuotantolämmöllä tarkoitetaan sitä osaa kokonaislämmöstä, joka hyödynnetään sähkön tuotannossa voimalaitoksessa ja jonka tuottamiseen käytetyistä polttoaineista ei suoriteta valmisteveroa.

— Omakäyttölämmöllä tarkoitetaan lämpöä, joka käytetään voimalaitoksen tarpeisiin, esimerkiksi voimalaitostilojen, palamisilman tai syöttöveden lämmityksessä.

— Verotuksen perusteena olevalla lämmöllä, jäljempänä VPO-lämpö, tarkoitetaan sitä osaa kokonaislämmöstä, jonka tuottamiseen käytetyistä polttoaineista suoritetaan valmisteveroa.

Voimalaitoskattilassa tuotettu tuorehöyry johdetaan turbiiniin sähkön tuotantoon ja turbiinista poistuva höyry hyödynnetään esimerkiksi kaukolämpönä tai teollisuuden prosessihöyrynä lauhduttamisen sijasta.

Keskeinen yhdistetyn tuotannon verotukseen liittyvä kysymys on, mitä lain 10 §:ssä tarkoitetaan määritelmällä ”lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero” eli toisin sanoen miten VPO-lämpö määritellään ja missä kohtaa prosessia se on mitattava. Eräänä tähän liittyvänä käytännön ongelmana on ollut kysymys siitä, tuleeko laitoksen omakäyttölämpö ottaa huomioon VPO-lämpönä. Tältä osin verotuskäytäntö ja veron ilmoittamiskäytäntö on vaihdellut erittäin monimutkaisten tuotantoprosessien ja lämmön mittaamistilanteiden vuoksi. Omakäyttölämpöä ei siis aina käytännössä ole otettu huomioon yhdistetyn tuotantolaitoksen VPO-lämpöä laskettaessa. Käytännön ja samalla lainsäädännöllisten ongelmien eräs perussyy on se, että erilaisilla voimalaitostyypeillä on erilaiset lämmön mittaustarpeet ja -edellytykset. Erityisesti vaikeudet korostuvat teollisuuslaitosten osalta, joissa energiantuotanto ja varsinainen tuotantoprosessi muodostavat monimutkaisen kokonaisuuden. Tällöin tietyn tyyppisillä voimalaitoksilla mittaukset voivat puuttua kokonaan tai niitä ei pystytä suorittamaan viranomaisten edellyttämistä paikoista joko kustannussyistä tai teknisistä syistä.

Verotuksen toimivuuden kannalta oleellista on, että rajanveto on mahdollisimman selvä siltä osin, pidetäänkö jotain lämmön käyttökohdetta osana verotonta sähköntuotantoa vai osana VPO-lämpöä, ja missä kohtaa prosessia VPO-lämpö mitataan.

Jossain määrin epäselvyyttä on aiheuttanut kysymys siitä, miten yhdistettyä tuotantolaitosta tulee verotuksessa kohdella poikkeuksellisissa energiantuotantotilanteissa. Tällaisia tilanteita ovat tuotantovalmiuden ylläpi-

tämiseksi kulutetun polttoaineen verottaminen ja yhdistetyn tuotantolaitoksen kuluttamien polttoaineiden verottaminen silloin, kun se tuottaa joko pelkästään lauhdesähköä tai pelkästään lämpöä.

Sähköverolain 10 §:ssä käytetyn termin, hyötysuhde, on havaittu aiheuttavan sekaan- nusta ja olevan harhaanjohtava, koska yleisesti hyötysuhde tarkoittaa voimalaitoksen tuotantotehokkuutta. Tässä laissa sanaa hyötysuhde käytetään verotuksen laskentaohjeena eikä sillä tarkoiteta varsinaisesti hyötysuhdetta. Laskentaohjeessa käytettäväksi termiksi sopisi paremmin sana kerroin.

Sähkön veronporrastus

Hankalasti käytännössä ratkaistavaksi ongelmaksi sähkön veronporrastuksessa on osoittautunut tilanne, jossa teollisuusyritys tai joku samaan sähköliittymään kuuluvista yrityksistä harjoittaa toimintaa, joka ei kuulu alennetun veroluokan piiriin. Ongelma joh- tuu osaltaan nykyiseen säännökseen sisältyvästä ehdottomasta vaatimuksesta mitata I ja II veroluokan sähkön kulutus erikseen. Ongelma korostuu tilanteessa, jossa I veroluokan sähkönkulutus on erittäin vähäistä sinänsä selvästi teollista toimintaa harjoittavassa yrityksessä. Yleensä I veroluokan kulutuksessa on kysymys teollisuusyrityksen normaaliin toimintaan liittyvistä vähäisistä tukitoiminnoista, jotka eivät ole itsenäisesti harjoitettuna tässä laissa tarkoitettua teollisuutta. Tällaisia sähkön kulutuskohteita ovat esimerkiksi henkilöstöruokalat, tehtaanmyymälät ja henkilökunnan asunnot.

Lakiin säädettiin ehdoton vaatimus sähkön mittauksesta, jotta alennetun verokannan toimitukset olisivat mahdollisimman selvästi toteuttavissa ja tarkastettavissa. Tältä osin lain tavoite on onnistunut hyvin, sillä yritykset ovat sen varmistamiseksi, että ne saisivat veroedun, ryhtyneet erikseen mittaamaan eri kulutuskohteita. Lain ehdoton mittaamisvaatimus ja siinä oleva teollisuuden tiukka määritelmä on eräissä tapauksissa johtanut kai- ken yrityksen kuluttaman sähkön verottami- seen I veroluokan mukaan. Kaikissa käytän- nön tilanteissa lisämittarointi ei ole mahdol- lista, ja osassa tapauksista I veroluokan mu- kainen käyttö on niin vähäistä tai luotetta-

vasti muutoin arvioitavissa, että lisämitta- usvaatimus ei ole tarkoituksenmukainen ke- nenkään kannalta. Veronporrastusta koskevia säännöksiä tulisi muuttaa siten, että ne pa- remmin vastaisivat erilaisia käytännön tilan- teita.

Energiaverotuksen tuet

Energiaverotukseen liittyvät tuet ovat osa varsin laajaa asiakokonaisuutta, jossa on rat- kaistava samanaikaisesti energia-, ympäristö- ja veropoliittisia kysymyksiä, yhteisön valti- ontukisääntöihin liittyviä kysymyksiä sekä toisaalta teknisluonteisia, mutta hankalia määrittely- ja toteuttamistapaongelmia.

Yksityiskohtaisemmat säännökset energia- verotuista sisältyvät sähkön ja eräiden poltto- aineiden valmisteverosta annetun lain 8, 8 a ja 8 b §:iin. Niistä 8 § on tukia koskeva pe- russäännös, kun taas 8 a ja 8 b §:ssä tukia on laajennettu uusiin tapauksiin.

Pienvoimaloiden tuesta säädetään 8 §:ssä. Lain 8 a §:ssä säädetään tuesta puu ja puu- pohjaisilla polttoaineilla tuotetulle sähkölle muissa kuin 8 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sekä tuesta metallurgisten prosessien jätekaa- suilla tuotetulle sähkölle. Pykälässä 8 a tar- koitettua tukea suoritetaan paitsi verkkoon toimitetusta sähköstä myös siitä sähköstä, minkä sähkön tuottaja itse käyttää. Lain 8 b §:ssä säädetään energiaintensiivisten yri- tysten tuesta.

Voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyvä uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön tu- kemista koskevat säännökset eivät ole täysin kattavia ja ajan tasalla olevia, sillä eräät uu- siutuvat sähköntuotannon polttoaineet eivät kuulu tuen piiriin. Tällaisia polttoaineita ovat muun muassa kierrätyspolttoaine ja biokaasu.

Kierrätyspolttoaineiden lisääntyvälle käy- tölle on olemassa hyvät mahdollisuudet. Val- tioneuvosto on 14 päivänä elokuuta 2002 hy- väksynyt jätelain nojalla annetun tarkistetun valtakunnallisen jätesuunnitelman, jossa eräänä toimenpiteenä biomassapohjaisen jät- teen määrän vähentämiseksi esitetään kierrä- tyspolttoaineiden käytön lisäämistä energian- tuotannossa.

Kierrätyspolttoaineiden käyttö oli vuonna 2000 arvioiden mukaan noin 250 000 tonnia vuodessa. Energiämääränä tämä on n. 1 tera-

wattituntia vuodessa. Määrään sisältyvät rakennuspurkupuuhun, yritysten pakkausjätteet ja kotitalouksien jätteiden kuivajakeesta valmistettu kierrätyspolttoaine. Kierrätyspolttoaine ei ole täysin biomassaa, vaan sen biomassaosuus on keskimäärin 60 prosenttia sen energiasisällöstä. Kierrätyspolttoaineilla tuotetun sähkön määrää ei ole tilastoitu, mutta teoreettisesti laskien siitä voitaisiin tuottaa sähköä noin 0,1—0,2 terawattituntia. Vuoden 2010 mennessä kierrätyspolttoaineen määrän arvellaan enintään viisinkertaistuvan. Suhteutettuna bioenergian käytön kokonaisuudessaan kierrätyspolttoaineen käyttö vuonna 2010 vastaisi n. 6 prosenttia käytettävästä bioenergiasta ja 1,5 prosenttia maamme primäärienergian kulutuksesta.

Sähköä tuotetaan jättepohjaisista kierrätyspolttoaineista yleisimmin yhdyskuntien ja teollisuuden kiinteiden polttoaineiden voimalaitoksissa. Tyypillisissä turvetta ja puuta polttavissa voimalaitoksissa voidaan seospolttaa myös kiinteitä kierrätyspolttoaineita. Tällä hetkellä suuria käyttäjiä on viitisen kappaletta ja arvio on, että vuonna 2010 olisi lisäksi 10 keskisuurta ja 5 pientä käyttäjää. Tämän lisäksi on muutamia lämmöntuottajia, jotka käyttävät kierrätyspolttoaineita.

Kierrätyspolttoaineen valmistamisesta ja käyttämisestä aiheutuu lisäkustannuksia toimijoille. Esimerkiksi 100 000 tonnia vuodessa valmistavan kierrätyspolttoaineen valmistuslaitosinvestointi on 8–12 miljoonaa euroa teollisuuden ja kaupan jätteitä käsittelevälle laitokselle, mutta 20–25 miljoonaa euroa kotitalousjätteen käsittelylaitokselle. Vastaava 100 000 tonnia vuodessa käyttävän kierrätyspolttoaineen kaasutuslaitoksen uusinvestointi on noin 65 miljoonaa euroa sekä noin 30 miljoonaa euroa kaasutuslaitokselle nykyisen hiilikattilan yhteyteen. Tehtyjen esiselvitysten mukaan kierrätyspolttoaineen valmistus- ja käyttökustannukset yhteensä tulisivat olemaan niin sanottuna käsittelymaksuna 50–150 euroa tonnilta riippuen oleellisesti laitosten kokoluokasta sekä vapaan kaukolämpökuorman käyttömahdollisuudesta. Kierrätyspolttoaineeseen rinnastettaisiin myös jätteesä termisesti valmistettu tuotekaasu.

Yhdenvertaisuuden vuoksi muihin uusiutuviin energialähteisiin verrattuna biomassapohjaiselle kierrätyspolttoaineelle tulisi

myöntää verotukea.

Koska kierrätyspolttoaineen biomassaosuus on vain 60 prosenttia sen energiasisällöstä, ehdotetaan myös tuen määräksi noin 60 prosenttia puulla tuotetun sähkön tuesta eli tuen määrä olisi 0,25 senttiä kilowattitunnilta.

Biokaasua syntyy pääasiallisesti kaatopaikoilla. Suurimmilla kaatopaikoilla biokaasua voidaan järkevästi hyödyntää sähköntuotantoon, mutta toistaiseksi tämä on harvinaista. Kaatopaikoilta kerättävän kaasun lisäksi biokaasulla tarkoitetaan esimerkiksi mädättämissä lietteestä tai lannasta valmistettua kaasua. Biokaasu on lähes täysin biomassapohjaista energiaa. Sen kaasujen pääkomponentti on metaani.

Kaatopaikoiltamme kerätään talteen kaatopaikkakaasuja noin 35 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, josta noin puolet käytetään hyödyksi sähkön ja lämmön tuotannossa sekä puolet hävitetään polttamalla soihdussa hyötykäyttökohteen puuttuessa. Energiämääränä hyödynnetty kaatopaikkakaasun määrä vastaa nykyisin noin 0,2 terawattituntia. Vuodelle 2010 ilmastostrategiassa tavoite on 0,5 terawattituntia 50 suurimmalta kaatopaikalta. Se edustaisi sähkön tuotannossa enintään 0,1 terawattituntia vuodessa. Biopolttoaineita käytäviä moottorivoimaloita on tällä hetkellä noin 10 ja vuonna 2010 arviolta noin 30. Biomassapohjaisena energialähteenä biokaasulle tulisi myöntää vastaava tuki kuin puulla ja puupohjaisilla energialähteillä, eli 0,42 senttiä kilowattitunnilta.

Puu- ja puupohjaiset polttoaineet ovat valtaosin metsäteollisuuden tuotannon sivu- ja jätetuotteita. Nämä hyödynnetään jo varsin laajasti energiantuotannossa, ja niille myönnetään jo nyt tukea 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Sen sijaan metsässä hakkuiden yhteydessä syntyvistä puutähteistä tuotetun metsähakkeen käyttö on vasta kehittymässä. Metsähake on selvästi teollisuudessa syntyvää puupolttainetta kalliimpaa johtuen keru-, käsittely- ja kuljetuskustannuksista. Metsähakkeen käyttöä voitaisiin kuitenkin puuvarojen puolesta lisätä huomattavasti. Uusiutuvien energialähteiden ohjelmassa tavoiteltu biomassan lisäkäyttö perustuukin pääosin metsähakkeen tuotannon ja käytön lisäämiseen. Metsähakkeen kilpailukykyyn parantamiseksi sille tulisi myöntää muita puupohjai-

sia polttoaineita korkeampi tuki.

Kemianteollisuudessa tuotteiden valmistamiseen käytetään menetelmiä, joiden kemiallisissa reaktioissa vapautuu energiaa. Tällaisia eksotermisiä reaktioita hyödynnetään suomalaisessa kemianteollisuudessa merkittävässä laajuudessa rikki- ja typpihapon eli typpidioksidin, rikkidioksidin sekä rikki-trioksidin valmistuksessa. Niitä käytetään yleisesti muun muassa lannoitteiden, maalien ja pinnoitteiden raaka-aineena. Kyseisiä tuotteita valmistettaessa syntyy reaktion oheistuotteena runsaasti lämpöä. Tehtailla syntyvä lämpö otetaan talteen ja käytetään hyödyksi tehtaan yhteydessä olevilla voimalaitoksilla sähkön tuotannossa sekä kauko- ja prosessilämpönä.

Koska kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettu sähkö tuotetaan ympäristön kannalta ilman lisähiilidioksidipäästöjä ja koska sähkön tuotannolle puulla sekä metallurgisten prosessien jätteenä myönnetään tukea, olisi johdonmukaista, että myös kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettu sähkö kuuluisi verotuen piiriin. Tämän vuoksi kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotetulle sähkölle ehdotetaan samansuuruisia verotukea kuin metallurgisten prosessien jätteenä tuotetulla sähköllä eli 0,42 senttiä kilowattitunnilta.

Nykyisessä lainsäädännössä tukien määrä on tällä hetkellä kytketty sähkön veroluokkiin. Kytkeä ei ole tarkoituksenmukainen, koska verotason muutos aiheuttaa myös tuen määrän muutoksen, vaikka sitä ei ole tarkoitettu eikä sille ole mitään perustetta. Tämä on ongelma erityisesti yhteisön valtiontukisääntöjen kannalta, sillä niiden mukaan tuen on perustuttava lisäkustannuksiin, ja tuen muodossa tapahtuvaa ylikompensaatiota ei saa olla. Lisäksi tuen määrän muuttumisesta on ilmoitettava komissiolle, jonka hyväksyntä tarvitaan muutetun tuen suorittamiselle. Näistä syistä olisi tarkoituksenmukaista eriyttää tuen määrää ja veron määrää toisistaan.

Energiaintensiivisen teollisuuden veronpalaus

Nykyään yhä useammin teollisuusyritykset hankkivat kauko- tai prosessilämpöä ulkopuoliselta toimittajalta. Eräänä syynä tähän

on ollut se, että yritykset ovat tehostaneet toimintojaan esimerkiksi ulkoistamalla aikaisemmin itse suorittamansa energiantuotannon. Näissä tilanteissa nykyisen lainsäädännön perusteella yritys ei voi ottaa energiain-tensiivisen teollisuuden veronpalautuksessa huomioon ostamansa lämmön tuottamisesta suoritettuja energiaveroja. Tämä johtuu siitä, että yritys voi ottaa huomioon tukilaskelmasaan vain joko itse sähköstä, kivihiiilestä, turpeesta sekä kevyestä ja raskaasta polttoöljystä suorittamansa veron tai kyseisten tuotteiden ostohintaan sisältyneen veron. Koska lämmöstä tuotteena ei kanneta valmisteveroa, ei siihen sisältyviä valmisteveroja voida myöskään ottaa huomioon tukea laskettaessa. Se, missä vaiheessa ja kuka on suorittanut lämmön tuottamiseen käytetystä polttoaineesta veron, voi olla pitkän ketjun takana. Järjestelyyn liittyviä osapuolia voi olla helpposti kolme: lämmön ostaja ja tuottaja sekä polttoaineverot suorittanut verovelvollinen.

Keskeisimpänä syynä päädyttäessä siihen ratkaisuun, ettei ostolämpöön sisältyviä valmisteveroja voi ottaa huomioon tukilaskelmassa oli se, että ostolämmön sisältämien valmisteverojen määrän selvittäminen on vaikeaa ostolämpötilanteessa, koska lämmön tuotanto-, siirto- ja sopimusjärjestelyt ovat erittäin monimutkaisia. Ostolämpötilanteessa tuenhakija joutuisi luottamaan veronpalautushakemusta tehdessään muiden ilmoitukseen suoritetusta valmisteverosta. Mikäli lämmön tuottajan tai jonkin muun polttoaineverotus muuttuu, tarkoittaa tämä myös sitä, että lämpöä ostaneen ja tukea saaneen yrityksen tukipäätöstä olisi muutettava vastaavalla tavalla. Ääritilanteessa tämä voi johtaa tuen takaisinperintään. Toisaalta nykyinen tilanne, jossa oikeus tukeen riippuu siitä, kuka omistaa voimalaitoksen, ei ole tyydyttävä.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

2.1. Tavoitteet

Kansallisessa ilmastostrategiassa, joka sisältyy eduskunnalle 27 päivänä maaliskuuta 2001 annettuun valtioneuvoston selontekoon, tavoitteena on kasvihuonepäästöjen vähentäminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi

on ilmastostrategian mukaan toteutettava muun muassa energiansäästöohjelma ja uusiutuvien energialähteiden edistämishjelma. Osa energiasektorin päästötavoitteesta aiotaan toteuttaa lähinnä ohjaamalla tulevia sähköntuotannon ratkaisuja vähäpäästöisempiin tuotantomuotoihin. Ilmastostrategiassa todetaan, että verotuksella voidaan ohjata polttoainevalintoja vähemmän hiilidioksidipäästöjä aiheuttaviin lähteisiin ja hillitä energiankulutuksen kasvua sekä ohjata jätehuoltoa ilmastomyönteisempään suuntaan. Uusiutuvien energianlähteiden osalta edellytetään niiden verotuksen ulottamista kaikkiin uusiutuviin energialähteisiin sähköntuotannossa ottaen huomioon Euroopan komission kanta.

Lisäksi Euroopan yhteisössä on useita toimintasuunnitelmia ja säädöksiä uusiutuvien energialähteiden käytön edistämisestä. Niistä tärkeimpiä ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/77/EY sähköntuotannon edistämisestä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön sisämarkkinoilla, komission valkoinen kirja uusiutuvista energialähteistä (KOM(97) 599 lopull.), komission vihreä kirja "Energiahuoltostrategia Euroopalle" (KOM(2000) 769 lopull.), sekä komission antama esitys yhdistetyn tuotannon edistämistä koskevaksi direktiiviksi (KOM(2002) 415 lopull.). Myös ehdotuksessa neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta (KOM(97) 30 lopull.) esitetään jäsenvaltioille muun muassa mahdollisuutta palauttaa tuottajille kuluttajan sähköstä maksaman veron määrä silloin, kun sähkö on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä.

Tavoitteena on, että uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä tuettaisiin aikaisempaa laajemmin ja että myös yhdistettyä

sähkön ja lämmön tuotannon kilpailukykyä parannettaisiin. Tarkoituksena on osaltaan kehittää energiaverotusta kansallisessa ilmastostrategiassa ja uusiutuvien energialähteiden edistämishjelmassa esitettyjen linjausten mukaisesti. Lisäksi esityksen tavoitteena on parantaa nykyisen lainsäädännön toimivuutta tekemällä siihen teknisluonteisia täsmennyksiä ja parantamalla eri säännösten yhteensopivuutta. Verotuksen perusrakenne ja nykyiset tuet säilyisivät ennallaan.

Ympäristötavoitteiden edistämisen lisäksi verojen korotuksella toteutetaan osaltaan hallituksen tavoitetta verotuksen painopisteen siirtämiseksi työn verotuksesta ympäristö- ja kulutusverotukseen. Energiatuotteiden valmisteveroa ehdotetaan korotettavaksi myös valtionaloudellisista syistä alijäämäisen budjetin tasapainottamiseksi.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Veronkorotukset ja verotuotot

Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi eri polttoaineiden ja sähkön veroja siten, että verojen korotukset, esitettävä tukijärjestelmän laajentaminen huomioon ottaen nostaisivat valtion verotuottoja vuoden 2003 kulutuksella laskettuna noin 126 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaisi verojen korottamista keskimäärin 5,2 prosentilla. Verojen korotukset ehdotetaan toteutettavaksi siten, että lisäveron laskentaperusteena käytettävä hiilidioksidiverotaso nostettaisiin 17,16 eurosta 18,05 euroon hiilidioksiditonnilta. Lisäksi nestemäisten polttoaineiden ja mäntyöljyn perusveroa olisi korotettava vastaavalla prosentilla. Verotasot muuttuisivat nykyisestä seuraavasti:

	2002		2003	
	perusvero	lisävero	perusvero	lisävero
Moottoribensiini snt/l	51,19	4,02	53,85	4,23
Dieselöljy snt/l	25,50	4,52	26,83	4,76
Kevyt polttoöljy snt/l	1,83	4,54	1,93	4,78
Raskas polttoöljy	—	5,40	—	5,68
Sähkö				
— veroluokka I	—	0,69	—	0,73
— veroluokka II	—	0,42	—	0,44
Kivihiili euroa/t	—	41,37	—	43,52
Polttoturve euroa/MWh	—	1,51	—	1,59
Maakaasu snt/nm ³	—	1,73	—	1,82
Mäntyöljy snt/kg	5,40	—	5,68	—

Veronkorotukset eivät olisi kaikkien tuotteiden osalta tasan 5,2 prosenttia, koska verotaulukkoon verot joudutaan pyöristämään lähimpään sentin sadasosaan. Liikennepolttoainelaatujen ympäristöporrastuksen säilyttämiseksi veronkorotukset koskisivat kaikkia moottoribensiini- ja dieselöljyalaatua.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverotukseen ehdotetaan verotaulukkoon tehtävien muutosten lisäksi tehtäväksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta johtuvat samansisältöiset tarkistukset. Tällaisia muutoksia olisivat yhdistetyn tuotannon verotuksen muuttamista koskevat säännökset ja polttoaineiden verotonta käyttöä sähköntuotannossa koskevan säännöksen täsmentäminen.

Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon verotus

Keskeisin muutos yhdistetyn tuotannon verotukseen olisi verotuksen perusteena olevan lämmön määrittäminen. Esityksessä ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain säännösten täsmentämistä siten, että verotuksen perusteena oleva lämpö määriteltäisiin lämmöksi, joka on luovutettu kaukolämpöverkkoon tai teollisuuden prosessihöyryverkkoon. Loppuosa laitoksen tuottamasta lämmöstä katsottaisiin käytetyn sähkön tuotannossa.

Esitetyn muutoksen mukaan voimalaitoksen omakäyttölämmön lämmön kulutus ei enää olisi VPO-lämpöä, jonka tuottamiseen käytetyistä polttoaineista olisi suoritettava

valmisteveroa. Tällaisia voimalaitoksen lämmön kulutuskohteita olisivat muun muassa voimalaitosrakennuksen ja voimalaitoksen toimintaan liittyvien rakennuksien lämmitys, voimalaitoksella tapahtuvat häviöt, syöttöveden ja palamisilman esilämmitys. Tämän lisäksi voimalaitosta varten tapahtuva polttoaineen käsittely, lämmitys ja kuivaus sekä soodakattilan yhteydessä olevien haihduttamien lämmön kulutus olisivat osa voimalaitoksen lämmön kulutusta.

Lämmöntuotannon polttoaineiden verotus perustuisi mitattuihin lämpömääriin. Yleensä lämmönmittaus suoritettaisiin lämpöä kaukolämpöverkostoon tai teollisuuden prosessihöyryverkkoihin luovutettaessa. Milloin lämmön mittaus ei olisi mahdollista edellä mainitulla tavalla esimerkiksi teknistä syistä, voitaisiin VPO-lämmön mittaus suorittaa siten, että voimalaitoksella mitattaisiin tuotetun höyryn määrä, josta vähennettäisiin VPO-lämpöön kuulumattomiksi määritellyt lämmön kulutusmäärät.

Lain 10 §:ssä käytetty määritelmä 100 prosentin hyötysuhde esitetään korvattavaksi ilmaisulla kerroin. Kertoimen arvo 1,0 vastaisi 100 prosentin hyötysuhdetta. Yhdistetyn tuotannossa verotettavaa polttoainemäärää voitaisiin tarvittaessa kasvattaa tai pienentää kerrointa muuttamalla. Kerrointa kasvatettaessa yli 1,0 lisättäisiin verotettavaa polttoainemäärää ja pienennettäessä sitä alle 1,0 myös verotettavien polttoaineiden määrä pieneneisi. Koska esityksen eräänä tarkoituksena on parantaa myös yhdistetyn lämmön ja sähkön tuotannon kilpailukykyä, kertoimeksi esitetään lukua 0,9. Muutos lieventäisi yhdis-

tetyin tuotannon verotusta kymmenellä prosentilla nykyiseen verrattuna.

Veron porrastus

Veron porrastamisessa veroluokkiin I ja II esiintyneiden ongelmien poistamiseksi ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n 8 kohdassa olevaa teollisuuden määritelmän muuttamista siten, että teollisuuteen rinnastettaisiin myös teollisuusyrityksen tuotantopaikalla tapahtuva vähäinen teollisuuden kuulumaton tukitoiminto, joka liittyy pääasiallisesti yrityksen omaan teolliseen tuotantoon ja yritystoiminnan harjoittamiseen. Tällainen tukitoiminto rinnastettaisiin teollisuuteen eikä tällaista kuluista tarvitsisi erikseen mitata. Tällaisia tukitoimintoja olisivat esimerkiksi henkilöstöruokat ja tehtaanmyymälät. Alemman veroluokan edellytyksenä on myös se, että kyseisiä toimintoja harjoitetaan tuotantopaikalla.

Väärinkäytöksiin välttämiseksi ehdotukseen sisältyy vaatimus oheiskäytön vähäisyydestä ja siitä, että oheistoiminnon on pääsääntöisesti palveltava teollisuutta. Toisaalta pääsääntöisyysvaatimus mahdollistaa sen, että tukitoimintoa voi käyttää jossain määrin myös yritykseen kuulumattomat tahot. Laissa oleva vaatimus kummankin veroluokan kuluksen mittaamisesta erikseen säilytettäisiin kuitenkin pääsääntönä.

Tukijärjestelmän laajentaminen

Esityksessä ehdotetaan uusiutuvaan energiaan perustuvan sähköntuotannon tukien laajentamista koskemaan kierrätyspolttoaineilla ja biokaasulla tuotettua sähköä. Samassa yhteydessä metsähakkeella tuotetun sähkön tukea esitetään eriytettäväksi muista puu- ja puuperäisillä polttoaineilla tuotetusta sähköstä siten, että siitä palautettavan veron määrä korotettaisiin samaksi kuin tuulivoimalla eli 0,69 senttiin kilowattitunnilta. Nykyisiin uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon eli tuuli- ja vesivoiman, puun ja puupohjaisten polttoaineiden verotukia on tarkoitus jatkaa edelleen. Samoin muut säh-

köntuotannon tuet ja energiaintensiivisten yritysten veronpalautus on tarkoitus säilyttää. Lisäksi kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotetulle sähkölle ehdotetaan vastaavaa tukea kuin metallurgisten prosessien jätekaasuilla tuotetulla sähköllä on.

Sähköntuotannon tuen määrän ja sähkön verotason välinen suora kytkentä poistettaisiin. Siten verotason muutos ei vaikuttaisi enää tuen määrään.

Energiapolitiikan eräänä tavoitteena on ollut kotimaisen energiatuotannon tukeminen ja kilpailukyyn turvaaminen. Koska esityksessä on ehdotettu turpeen kanssa kilpailevalle metsähakkeelle korotettua tukea, ehdotetaan vastaavasti, että turpeen verottoman käytön raja nostettaisiin 25 000 megawattituntiin vuodessa. Nykyinen menettely, jossa koko turpeen käyttö tulee verolliseksi 15 000 megawattitunnin käyttömäärän ylittyessä, on osoittautunut epätarkoituksenmukaiseksi aiheuttaen ongelmia erityisesti pienille turvelaitoksille. Näiden ongelmien poistamiseksi sekä myös turpeen kilpailukyyn lisäämiseksi esitetään, että turpeen valmisteveroa maksettaisiin kaikkien turvetta käyttävien laitosten osalta vain siltä osin, kuin turvetta käytetään yli 25 000 megawattituntia vuodessa.

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautusjärjestelmää jatkettaisiin nykyisessä muodossaan, kuitenkin niin täsmennettynä, että myös niin sanottuun ostolämpöön sisältyvät energiaverot voitaisiin ottaa palautuslaskelmassa huomioon. Mahdollisuutta ostolämpöön sisältyvän valmisteveron huomioon ottamiseen energiaintensiivisen teollisuuden tukea haettaessa edellyttäisi muun muassa erilaisten energian tuotantojärjestelyjen neutraali kohtelu kilpailunäkökohdasta. Muutos, joka mahdollistaisi ostolämpöön sisältyvien valmisteverojen huomioon ottamisen energiaintensiivisen teollisuuden tukihakemuksessa, olisi merkittävä muutaman yrityksen liiketuloksen kannalta.

Ostolämmön huomioon ottaminen palautuslaskelmassa edellyttäisi sitä, että hakija voisi esittää luotettavan ja aukottoman selvityksen lämpöön kohdentuneiden valmisteverojen määrästä. Jos selvityksen esittäminen joissakin tapauksissa ei olisi mahdollista, yritys ei voisi saada veronpalautusta ostolämpöön sisältyvistä veroista.

Tukisäännöksiä esitetään teknisesti tarkistettavaksi siten, että voimassa olevat ja ehdotetut sähköntuotannon tuet koottaisiin lain 8 pykälään ja energiaintensiivisten yritysten tukea koskevat säännökset siirrettäisiin 8 a pykälään. Edellä mainittu tuen määrän ja verotason välisen kytkennän poistaminen ja tukisäännöksiä kokoaminen samaan pykälään tarkoittaisi myös sitä, että kaikki tuet siirtyisivät palautusmenettelyyn piiriin. Samalla säännöksiin tehtäisiin eräitä teknisiä täsmennyksiä. Muutokset eivät vaikuttaisi tuen myöntämisen perusteisiin.

Määritelmien ja lain rakenteen täsmentäminen

Esityksessä ehdotetaan teknisenä muutoksena, että sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain rakennetta selkeytetään ja eräitä säännöksiä ja määritelmiä täsmennetään. Eräät keskeiset laissa säädetyt määritelmät, kuten sähköverkkoa, voimalaitosta, verovelvollisuutta, verottomuutta sekä lämpöä ja sen mittaamista koskevat määritelmät, ovat käytännössä osoittautuneet vaikeaselkoisiksi ja epätarkoituksenmukaisiksi. Määritelmiä käytetään useissa lain pykälissä, jotka koskevat muun muassa verovelvollisuutta, veron määräämisen perustetta, verottomuutta ja tuen suorittamista. Säännösten soveltamista hankaloittaa lisäksi niiden useat keskinäiset viittaukset toisiinsa.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Valtiontaloudelliset vaikutukset

Verojen korotuksen myötä valtion verotuotot veronpalautusten kasvu mukaan lukien kasvaisivat yli 126 miljoonaa euroa vuositasolla. Ottaen huomioon valmisteveron lisäksi kannettavan arvonlisäveron, esityksen kokonaistuotoksi arvioidaan noin 145 miljoonaa euroa.

VEROTUOTOT (milj. euroa, ilman palautuksia ja tukia)	2001	2002	2003
Moottoribensiini	1 350	1 363	1 460
Dieselöljy	656	666	720
Kevyt polttoöljy	173	176	190
Raskas polttoöljy	49	50	54
Sähkö	379	389	432
Kivihiili	59	62	69
Polttoturve	15	15	16
Maakaasu	25	25	27

Kierrätyspolttoaineilla tuotetulle sähkölle ehdotetaan tukea 0,25 senttiä kilowattitunnilta ja biokaasulla tuotetulle sähkölle ehdotetaan tukea 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Arvioiduilla kierrätyspolttoaineiden käyttömäärillä sähköntuotannossa sen vuosikustannukset olisivat noin 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2003. Esitetyissä arvioissa on osittain mukana polttoaineita, jotka jo tänä päivänä saattavat kuulua verotuen piiriin. Biokaasulla tuotetun sähkön tuen määrä olisi vuodessa myös 0,5 miljoonaa euroa. Yhteensä edellä mainittujen uusiutuvien energialähteiden tuet vähentäisivät valtion verotuottoja 1 miljoonalla eurolla. Metsähakkeella tuotetun sähkön tuen korottaminen 0,69 senttiin kilowattitunnilta vähentäisi verotuottoja noin 0,75 miljoonalla eurolla. Samassa yhteydessä turpeen verotuksellista asemaa parannettaisiin siten, että sen verottoman käytön raja nostettaisiin nykyisestä 15 000 megawattitunnista vuodessa 25 000 megawattituntiin vuodessa. Lisäksi turpeen veroa olisi suoritettava vain rajan ylimenevältä osalta. Turpeelle ehdotetut toimenpiteet vähentäisivät verotuottoja 2 miljoonalla eurolla.

Ehdotettu sähköntuotannon tuen laajentaminen kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettuun sähköön vähentäisi verotuottoja noin miljoonalla eurolla vuodessa.

Yhdistetyn tuotannon edistämiseksi ja kilpailukyvyyn turvaamiseksi ehdotettu lämmöntuotannon polttoaineiden laskennassa käytettävän kertoimen muutoksen arvioidaan vähentävän valtion verotuottoja noin 10 miljoonaa euroa.

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautusjärjestelmän säännösten täsmentäminen siten, että myös ostolämpöön sisältyvät energiaverot voitaisiin ottaa palautuslaskelmassa huomioon pienentäisi verotuloja noin 2,5 miljoonalla eurolla.

3.2. Hintaja- ja kustannusvaikutukset

Ehdotetut muutokset nostaisivat liikenne- ja polttoaineiden ja lämmöntuotannossa käytettävien polttoaineiden hintoja. Myös sähkön hinta nousisi.

Liikenne- ja polttoaineiden hintojen muutokset

Toteutuessaan esitys nostaisi moottoribensiinin hintoja arviolta 3,50 senttiä litralta eli 3,3 prosentilla. Keskimääräisellä 18 000 kilometrin vuotuisella ajosuoritteella bensiinikäyttöisen ajoneuvon polttoainekustannukset kasvaisivat 49 eurolla vuodessa.

Dieselöljyn hinta nousisi arviolta 1,92 senttiä litralta eli noin 2,4 prosentilla. Tämän suuruinen lisäkustannus aiheutuisi dieselöljylitralle, joka käytetään arvonlisäverotuksen ostovähennysjärjestelmään kuulumattomissa ajoneuvoissa. Käytännössä edellä sanottu koskisi yksityiskäyttöön rekisteröityjen ajoneuvojen lisäksi sellaisia yritysten käytössä olevia henkilöautoja, jotka eivät kuulu ostovähennysjärjestelmän piiriin. Keskimääräisellä 18 000 kilometrin vuotuisella ajomäärällä ajoneuvon kustannuslisä olisi 23 euroa.

Arvonlisäverotuksessa ostovähennyksen piiriin kuuluvien ajoneuvojen polttoaineen lisäkustannus jäisi noin 1,57 senttiin litralta dieselöljyn hankintahintaan sisältyvän arvonlisäveron ollessa elinkeinonharjoittajan omassa arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoista.

Dieselöljyn veron korotus jakaantuisi ajoneuvoryhmittäin seuraavasti:

Ajoneuvo	Veron korotus, milj euroa	Osuus korotuksesta, %
Henkilöautot	6	17
Pakettiautot	7	20
Kuorma-autot	19,5	56
Linja-autot	2,5	7
Yhteensä	35	100

Lämmöntuotanto

Lämmöntuotannon polttoaineista kevyen polttoöljyn hinta nousisi noin 1,1 prosenttia, raskaan polttoöljyn hinta noin 1,2 prosenttia ja kivihiilen hinta noin 2,3 prosenttia sekä maakaasun hinta noin 0,6 prosenttia ja polttoturpeen hinta 0,9 prosenttia.

Sähkö

Sähkön hinta nousisi kotitalouksissa 0,7 prosentilla. Kotitalouksien sähkölasku nousisi noin 2,40 eurolla vuodessa. Tämän lisäksi sähkölämmitteisen talon sähkölaskuun tulisi 8,80 euron lisäys ja öljylämmitteisen talon kustannuksiin noin 9,10 euron lisäys vuositasolla.

Teollisuudessa sähkön hinnan korotus olisi noin 0,4 prosenttia.

Veronkorotuksen vaikutus energiaverokertymään energialähteittäin vuoden 2003 arvioituun kulutukseen verrattuna.

Tuote	miljoonaa euroa
Moottoribensiini	70
Dieselöljy	35
Kevyt polttoöljy	10
Raskas polttoöljy	3
Sähkö	20
Kivihiili	3
Polttoturve	1
Maakaasu	2
Tukijärjestelmän laajentaminen	-18

Kulutussektoreittain verokertymät (ilman arvonlisäveroa) kasvaisivat esitettävä tukijärjestelmän laajentaminen huomioon ottaen seuraavasti:

Liikenne	105
Teollisuus	5
Kotitalous ja lämmitys	8
Palvelut ja muut	8
Yhteensä	126

3.3. Energia- ja ympäristöpoliittiset vaikutukset

Ehdotettu hiilidioksidiveron tason korottaminen nykyisestä 17,16 eurosta 18,05 euroon hiilidioksiditonnilta suosisi vähäpäästöisiä energialähteitä lämmöntuotannossa. Yhdessä sähköverojen korotuksen kanssa muutos edesauttaisi energiankulutuksen kasvun hillitsemistä.

Uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmän laajentaminen kierrätyspolttoaineilla, biokaasulla sekä kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettuun sähköön sekä metsähakkeella tuotetun sähkön tuen korottaminen parantaisi näiden vähäpäästöisten tai kokonaan päästöttömien kotimaisten energialähteiden kilpailukykyä sähköntuotannossa. Kierrätyspolttoaineiden tuki olisi merkittävä myös jätehuollon jätteiden hyötykäyttötavoitteiden toteutumisen kannalta.

Turpeen verottoman käytön alarajan korottaminen 15 000 MWh:sta 25 000 MWh:iin ei johtaisi kokonaisuutena mainittavaan turpeen käytön lisäykseen mutta helpottaisi turpeen lisäkäyttöä pienimmissä lämpölaitoksissa, jotka ovat joutuneet keinotekoisesti rajoittamaan turpeen käytön verorajan alle ja käyttäneet sen sijaan esimerkiksi öljyä.

Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon laskentatavan muutos ja verotuksen keventäminen 10 prosentilla parantaisi yhdistetyn tuotannon kilpailuasemaa erilliseen sähkön ja lämmön tuotantoon nähden ja edesauttaisi näin turvaamaan energiatehokkaamman yhdistetyn tuotannon täysimääräistä hyödyntämistä.

3.4. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuen laajennus kierrätyspolttoaineilla ja biokaasulla tuotetulle sähkölle sekä korotetun tuen myöntäminen metsähakkeella tuotetulle sähkölle toisi tukijärjestelmän piiriin arviolta 50 yritystä. Lisäksi tukijärjestelmä muuttuisi kokonaisuudessaan hakemusperusteiseksi. Nämä muutokset lisäisivät sekä hakemusten käsittelyä että tarkastustyötä tullilaitoksessa, mikä tarkoittaa vähintään kahden henkilötyövuoden verran lisätyötä. Nämä työmääri-

en lisäykset pyritään hoitamaan tullin energiaverotukseen aikaisemmin osoitetuin voimavaroin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmistelu virkатыönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriön ja Tullihallituksen kanssa.

Eduskunta on edellyttänyt hallituksen esitykseen sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 28 §:n muuttamisesta antamassaan vastauksessa (EV 175/2001 vp — HE 131/2001 vp), että vuoden 2002 aikana energiaverotuksen uudistamistyön yhteydessä selvitetään mahdollisuudet saattaa kierrätyspolttoaineen ja biokaasun käyttö verotuksellisesti samaan asemaan kuin muiden uusiutuvien energialähteiden käyttö.

Valtiovarainministeriön asettaman energiaverotuksen tarkistustyöryhmän muistiossa on selvitetty energiaverotukseen liittyvien ongelmakohtien lisäksi eräitä teknisluonteisempia kysymyksiä (valtiovarainministeriön työryhmämuistioita, 16/2001).

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

5.1. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja muista velvoitteista

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen säännökset rajoittavat valtion tukien käyttöä talouspolitiikan välineenä. Sopimuksen 87 artiklassa todetaan, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosiolla jotakin yritystä tai tuotannon alaa, ei sovellu yhteismarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio on kuitenkin useissa tapauksissa myöntänyt lupia tukien käyttöön erityisesti, jos tukijärjestelyä voidaan perustella esimerkiksi ympä-

ristösyillä.

Komission myöntämä lupa sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa tarkoitetuille tuille päättyi vuoden 2001 lopussa. Komissiolle on myös tehtävä ilmoitus tässä esityksessä tarkoitetuista sähköntuotannon tukien laajentamisesta. Tukia ei voida ottaa käyttöön ennen komission lupaa. Suomessa tällä hetkellä voimassa olevat tuet sekä tässä esityksessä ehdotetut tukien laajennukset on ilmoitettu komissiolle syksyllä 2001. Ilmoituksen käsittely on edelleen kesken komissiossa.

Sopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamisesta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jäsenvaltio ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös. Jos komissio katsoo, ettei tukitoimenpide sovellu yhteismarkkinoille, on asianomaisen jäsenvaltion poistettava tuki sekä perittävä mahdollisesti maksettu tuki takaisin tuensaajalta.

Komissio on vahvistanut uudet yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristön suojelulle, jotka tulivat voimaan 3 päivänä helmikuuta 2001. Suuntaviivoissa komissio pyrkii määrittelemään, missä määrin ja millä edellytyksillä valtiontuet voivat olla tarpeen ympäristönsuojelun edistämiseksi ilman, että tuki suhteettomasti vaikuttaa kilpailuun ja talouskasvuun. Suuntaviivojen lähtökohtana on verotuen myöntämisen mahdollisuus ympäristön kannalta selkeästi myönteisten toimenpiteiden osalta kuitenkin niin, että tuet ovat lähtökohtaisesti määräaikaista ja alenevia. Komission soveltamiskäytäntöä uusien ympäristönsuojelun suuntaviivojen osalta ei ole vielä tiedossa, joten tässä vaiheessa on vaikea arvioida komission suhtautumista tässä esityksessä ehdotettuun tukijärjestelmään.

Tässä esityksessä ehdotettuja tukia voidaan siten ryhtyä maksamaan vasta sen jälkeen, kun komissio on myöntänyt siihen luvan. Lupapäätökseen liittyvät ehdot sekä luvan mahdollinen määräaikaisuus on otettava huomioon tukien maksamisessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta

2 §. Pykälässä säädetään tässä laissa käytetyistä keskeisistä määritelmistä.

Pykälän 6 kohdassa olevaa sähköverkon määritelmää esitetään täsmennettäväksi nykyistä käytäntöä vastaavasti siten, että tässä laissa tarkoitettulla sähköverkolla on oltava myös sähkömarkkinaviranomaisen lupa. Muutoin määritelmä vastaisi voimassa olevaa määritelmää. Sähköverkon määritelmä on varsin keskeinen, sillä se liittyy osaltaan verovelvollisuutta, sähköveron määräämisen perusteita ja verottomuutta koskeviin säännöksiin. Sähköverkon määritelmä vaikuttaa myös tässä laissa tarkoitettujen tukien myöntämiseen. Nykyistä sähköverojärjestelmää luotaessa keskeisenä ajatuksena oli se, että sähköä voitaisiin siirtää verottomana sähköverkossa ja että sähköstä suoritettaisiin vero vasta siinä vaiheessa, kun sähkö luovutetaan

kulutukseen sähköverkosta eli siirretään pois sellaisesta sähköverkosta, joka kuuluu verkonhaltijan luvassa tarkoitettuihin sähköverkkoihin.

Pykälän 8 kohdassa määritellään se, mitä tässä laissa tarkoitetaan teollisuudella. Teollisuuden määritelmä vaikuttaa esimerkiksi siihen, mitkä toimijat ovat oikeutettuja hankkimaan sähköä veroluokan II mukaisesti verotettuna. Veron porrastamisessa veroluokkiin I ja II liittyneiden toteuttamisongelmien ratkaisemiseksi esitetään, että 2 §:n 8 kohdan teollisuuden määritelmää muutettaisiin siten, että teollisuuteen rinnastettaisiin myös teollisuusyrityksen tuotantopaikalla tapahtuva vähäinen teollisuuteen kuulumaton tukitoiminto, joka liittyy pääasiallisesti yrityksen omaan teolliseen tuotantoon ja yritystoiminnan harjoittamiseen. Tällainen tukitoiminto rinnastettaisiin teollisuuteen, eikä tällaista kulutusta tarvitsisi erikseen mitata. Tällaisia tukitoimintoja olisivat esimerkiksi henkilöstöruokat, tehtaanmyymälät, terveydenhoitopalvelut, itsenäiset tuotekehitysyksiköt, huolto-, korjaamo- ja siivouspalvelut, talon-

miehen asunto ja autojen lämmitystolpat. Edellytyksenä olisi myös se, että kyseisiä toimintoja harjoitetaan tuotantopaikalla. Sillä ei olisi merkitystä, harjoittaisiko tukitoimintoa yritys itse vai ulkopuolinen yrittäjä. Muutos saattaisi sähköveron kannalta samaan asemaan teollisuusyrityksen itse suorittaman tukitoiminnon tai tukitoiminnon ostamisen ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Väärinkäytösten välttämiseksi säännökseen sisältyisi vaatimus oheiskäytön vähäisyydestä ja siitä, että oheistoiminnon on pääsääntöisesti palveltava harjoitettavaa teollista toimintaa. Toisaalta pääsääntöisyysvaatimus joustavana säännöksenä mahdollistaa sen, että tukitoimintoa voi käyttää jossain määrin myös yritykseen kuulumattomat tahot. Tällaisia olisivat tilanteet, joissa teollisuusyrityksen henkilöstöravintolaa käyttää myös yrityksen henkilökuntaan kuulumattomat ruokailijat.

Lain 4 §:n 2 momentissa säädetty vaatimus eri veroluokkien mukaisesta sähkön mittauksesta säilyisi edelleen pääsääntönä. Esimerkiksi toimitettaessa sähköä kiinteistölle, jossa on sekä palveluelinkeinoja että teollisuutta harjoitettavia yrityksiä, teollisuusyrityksen sähkö on mitattava erikseen kiinteistöllä tapahtuvasta muusta sähkön kulutuksesta. Yrityksen teollisuuteen kuulumaton muu kuin tukitoiminnon sähkön kulutus olisi edelleen I veroluokan mukaista. Jos teollisuusyritys käyttää sähköä esimerkiksi palveluiden tuottamiseen, joita ei pidettäisi vähäisinä tukitoimintoina, tällaisesta sähkön käytöstä olisi suoritettava veroa I luokan mukaisesti. Lisäksi I ja II veroluokan käyttökohteiden sähkön kulutus olisi mitattava erikseen, jotta yritys olisi oikeutettu hankkimaan sähköä myös II veroluokan mukaisesti. Mikäli erillistä mitausta ei suoritettaisi, kaikki yrityksen hankkima sähkö olisi veroluokan I mukaista. Tällainen tilanne olisi esimerkiksi se, jossa yritys harjoittaa tuotantopaikalla korjaamopalvelua, jota tarjotaan yleisesti kuluttajien käytettäväksi. Mikäli esimerkiksi tehtaanmyymälä, pääkonttori tai tuotekehityksikkö sijaitsee muualla kuin tuotantopaikalla, siellä kulutettava sähkö olisi edelleen veroluokan I mukaista. Samoin esimerkiksi kasvihuoneviljelijöiden ja työntekijöiden asuntojen tai matkapuhelimien tukiasemien kuluttama sähkö on ja olisi edelleenkin I veroluokan piirissä ja

tarvittaessa I ja II veroluokan kulutus olisi mitattava erikseen.

Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon määritelmä siirrettäisiin 10 §:n 2 momentista 2 §:n uudeksi 12 kohdaksi. Samassa yhteydessä määritelmää täsmennettäisiin siten, että yhdistetyksi sähkön ja lämmön tuotannoksi katsottaisiin nykyisen käytännön mukaisesti verokauden aikana tapahtuva sähkön ja lämmön tuotanto. Muutoksen tarkoituksena olisi selkeyttää yhdistetyn laitoksen verotusta erilaisissa tuotantotilanteissa.

Sähkön ja lämmön tuotanto voi tapahtua verokauden aikana joko niin, että niitä kumpaakin tuotetaan erikseen, tai niin, että sähköä ja lämpöä tuotetaan samanaikaisesti. Mikäli laitos tuottaa koko verokauden ajan vain joko sähköä tai lämpöä, käytettyjen polttoaineiden verotus toimitetaan kyseisen tuotannon mukaisesti eli kuten pelkästään sähköä tuottavan lauhdevoimalaitoksen tai pelkästään lämpöä tuottavan lämpölaitoksen. Mikäli yhdistetty sähkön ja lämmön tuotantolaitos toimii osan verokaudesta lauhdevoimalaitoksena, sen lauhduttimelle syötettävän lämmön katsotaan edelleenkin kuluvan sähkön tuotannossa eikä se siksi olisi VPO-lämpöä, jonka polttoaineista olisi suoritettava veroa. Milloin samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa on useampia lämmöntuotantokattiloita, niiden muodostama kokonaisuus katsottaisiin valmisteverotuksessa yhteen yhdistettyyn sähkön ja lämmön tuotantokokonaisuuteen kuuluvaksi riippumatta siitä, käytetäänkö kaikkien kattiloiden tuottamaa höyryä suoranaisesti sähkön tuotantoon vai ei. Yhdistetyksi tuotantolaitokseksi katsottaisiin myös kaasua ja höyryturbiiniprosessien yhdessä muodostaman niin sanotun kombivoimalaitoksen sähkön ja lämmön tuotanto.

Pykälän 13 kohdassa määriteltäisiin omakäyttölaitteet. Määritelmä siirrettäisiin voimassa olevan lain 6 §:n 3 momentista. Nykyisessä säännöksessä mainittu asianomainen ministeriö, jolla on oikeus antaa asetuksella tarkempia määräyksiä omakäyttölaitteista, täsmennettäisiin kauppa- ja teollisuusministeriöksi.

Pykälän 14 kohtaan lisättäisiin voimalaitoksen määritelmä. Voimalaitoksella tarkoitettaisiin tietyllä alueella toimivaa toiminnallista kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on

tuottaa sähköä tai sähköä ja lämpöä käytettäväksi sen ulkopuolella. Nykyisessä laissa ei ole määritelty, mitä voimalaitoksella tarkoitetaan. Energiaverotusta koskevassa lainsäädännössä voimalaitos kuitenkin muodostaa keskeisen verotuksellisen käsitteen. Käytännössä kysymys koskee esimerkiksi tilannetta, jossa on ratkaistava, käsitelläänkö lähekkäin sijaitsevia energiantuotantoyksiköjä verotuksellisesti yhtenä vai useampana voimalaitoksena. Tällä on merkitystä esimerkiksi verotettaessa useampaa vierekkäistä yhdistetyn tuotannon yksikköä. Samoin se voi vaikuttaa esimerkiksi pienvoimalatuen myöntämiseen tilanteessa, jossa on harkittava, mitkä samalla alueella toimivat yksiköt täyttävät pienvoimalatuen myöntämisen edellytykset.

Ehdotetulla säännöksellä pyritään määrittämään voimalaitoksen keskeiset tunnusmerkit. Käytännössä yhteen voimalaitokseen kuuluvien toiminnallisten yksiköiden rajaaminen joudutaan kuitenkin ratkaisemaan tapauskohtaisen kokonaisharkinnan perusteella, jossa lähtökohtana on pidetty sitä, että samalla alueella sijaitsevat yksiköt muodostavat yhden voimalaitoksen. Jos kuitenkin samalla alueella sijaitsevat yksiköt ovat toiminnallisesti itsenäisiä ja toisistaan riippumattomia, on yksiköitä kuitenkin pidetty erillisinä voimalaitoksina. Arvioitaessa sitä, milloin samalla alueella sijaitsevat voimalaitosyksiköt ovat itsenäisiä toiminnallisia kokonaisuuksia, otettaisiin huomioon erilaisia tekijöitä. Tällaisia ovat muun muassa seuraavat seikat; käytetäänkö yksiköitä toisistaan riippumatta, eli ovatko ne toiminnallisesti itsenäisiä, sijaitsevatko höyrykattilat eri rakennuksissa, eli ovatko ne fyysisesti erillisiä sekä onko kunkin yksikön höyryturbiini kytketty toimimaan oman höyrykattilan yhteydessä ja onko kullakin yksiköllä omat apujärjestelmänsä, eli muodostavatko nämä toiminnallisen kokonaisuuden.

Pykälän 15 kohdassa määriteltäisiin kierrätyspolttoaine. Kierrätyspolttoaineilla tarkoitettaisiin yhdyskuntien ja yritysten polttokelpoisista, kuivista, kiinteistä ja syntypaikoilla lajitelluista jätteistä mekaanisella käsittelyllä valmistettua polttoainetta, jonka ominaisuudet tunnetaan. Kierrätyspolttoaineen valmistuksessa erotetaan käyttökelpoinen raaka-aine ja ongelmajätteet. Tyypillisesti kierrä-

tyspolttoaine koostuu rakennuspurkupuusta, paperista, pahvista, yritysten pakkausjätteestä ja muoveista. Jossain määrin kierrätyspolttoainetta valmistetaan myös kotitalouksien jätteiden kuivajakeesta. Jätteistä valmistettujen kiinteiden kierrätyspolttoaineiden koostumuksen mittaamiseksi teollisissa olosuhteissa ei ole Suomessa eikä Euroopassa luotettavia menetelmiä. Tehtyjen mittausten mukaan kierrätyspolttoaineiden koostumuksesta kotitalouspohjaisten kierrätyspolttoaineiden muoviosuus on ollut noin 20 painoprosenttia ja kaupan ja teollisuuden pakkauspohjaisessa polttoaineessa noin 35 painoprosenttia loppuosan ollessa biomassajakeita. Energiasisällöstä se vastaa 50—60 prosenttia. Kierrätyspolttoaineen laatua säädellään esimerkiksi SFS-standardissa kierrätyspolttoaineen poltto-ominaisuuksien varmistamiseksi, mutta siinä ei ole vielä määritelmiä ja mittausmenetelmiä biomassaosuuden mittaamiseksi.

Kierrätyspolttoaineeseen rinnastettaisiin terminen kaasu eli tuotekaasu. Kivihiilikattiloissa voidaan käyttää seospolton ohella myös kierrätyspolttoaineen kaasutustekniikka eli biomassaa pääosin sisältävistä jäte- ja kierrätyspolttoaineista termisen kaasutusprosessin kautta valmistettua termistä kaasua. Termisesti valmistetun kaasun pääkomponentit ovat typpi, hiilimonoksidi ja hiilidioksidi ja vety. Jätemuovit eivät yleensä hajoa mädätysprosessissa, mutta termisessä kaasutuksessa ne saadaan tuotekaasuun. Tuotekaasu puhdistetaan tuhkasta ja kaasumaisista epäpuhtauksista, ja puhdas tuotekaasu poltetaan hiilikattilassa; näin voidaan korvata hiilen polttoa 10—30 prosenttia. Tällä hetkellä termisen kaasun käyttäjiä on yksi ja vuonna 2010 arvioidaan käyttäjiä olevan 3—7.

Pykälän 16 kohdassa määriteltäisiin biokaasu. Biokaasulla tarkoitettaisiin biologisen mädätysprosessin tuloksena hiilipitoisista materiaaleista hapettomassa tilassa ja alle 100° C lämpötilassa muodostuvaa energiapi-toista kaasuseosta. Käytännössä biokaasu syntyy valtaosin kaatopaikoilla eloperäisen jätteen mädäntyessä. Kaatopaikoilla kaasun talteenotto on säädetty pakolliseksi, ja kaasua voidaan käyttää polttoaineena. Biokaasulla tarkoitetaan kaatopaikoilta kerättävän kaasun lisäksi bioreaktoreissa, kuten mädättämöissä lietteestä tai lannasta valmistettua kaasua.

Biokaasu kaatopaikoilta kerättyinä tai bioreaktoreista on lähes 100 prosenttia biomassapohjaista energiaa. Näiden kaasujen pääkomponentti on metaani, mutta sen pitoisuus ja siten myös lämpöarvo on merkittävästi kappallista maakaasua alempi.

Pykälän 17 kohdassa määriteltäisiin tukeen oikeutettu metsähake. Sillä tarkoitettaisiin haketta, joka tuotetaan metsässä hakkuiden yhteydessä syntyvistä puutähteistä. Hakkeen valmistukseen voitaisiin käyttää metsästä saatavaa puutähdettä kuten latvuksia, oksia, neulasia, lehtiä, kantoja ja juurakoita. Metsähake voitaisiin valmistaa metsässä, terminaalissa tai tehtaalla. Metsähakkeen raaka-aineena ei siten voisi olla metsäteollisuuden puunjalostusprosessin sivu- ja jätetuotteena syntyneet puu- ja puuperäiset polttoaineet kuten esimerkiksi kuorimojen kautta tuleva oksa- tai muu puupohjainen raaka-aine. Lähtökohtaisesti runkopuu tai kuitupuuta ei voisi olla korotettuun tukeen oikeutetun hakkeen raaka-aineena. Rajoituksella olisi tarkoitus estää se, ettei muutoin metsäteollisuudessa hyödynnettävästä ja sen laatuvaatimukset täyttävästä runkopuusta tai kuitupuusta valmistettaisi haketta ja ettei alemman tuen piiriin kuuluvaa puuta ilmoitettaisi metsähakkeena.

5 §. Pykälässä säädetään sähköverovelvollisuudesta. Pykälän 2 momentissa säädetään eräistä poikkeuksista verovelvollisuuteen sekä samanaikaisesti sähkön verottomuudesta eräissä tapauksissa. Momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä säädettäisiin vain verovelvollisuudesta. Ehdotuksen mukaan veroa ei olisi velvollinen suorittamaan se, joka tuottaa sähköä kuljetusvälineessä kulkuneuvon omiin tarpeisiin, tai se, joka tuottaa sähköä alle kahden megavolttiampeeeritunnin tehoisessa generaattorissa eikä sähköä siirretä sähköverkkoon. Nämä vastaisivat voimassa olevaa säännöstä. Vastaavasti näissä tilanteissa tuotettu sähkö olisi verotonta.

6 §. Pykälässä säädetään sähkön veron määräämisen perusteista. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sähköntuottajan velvollisuudesta antaa voimalaitoskohtainen veroilmoitus. Sähköntuottajien sovelletaan lain 9 §:n 3 momentin pääsääntöä perusteella valmisteverotuslain rekiste-

roityä elinkeinonharjoittajaa koskevia säännöksiä, lukuun ottamatta lupa- ja vakuusmenettelyä koskevia säännöksiä. Rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan tulee antaa veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään seuraavan kuukauden 18 päivänä. Säännöksen soveltamisessa on ilmennyt joissakin tapauksissa epäselvyyttä siitä, tuleeko sähköntuottajan antaa voimalaitoskohtainen veroilmoitus. Sähköntuottajien verotuksen toimittamisen ja valvonnan kannalta tarvitaan käytännössä voimalaitoskohtaisia tietoja. Erityisesti tämä koskee yhdistettyä tuotantoa, jossa polttoainejaon sähkön ja lämmön osalle on tapahduttava voimalaitosyksiköittäin. Lisäksi esitetty verottomuus omakäyttölaitteiden kuluttamalle sähkölle on voimalaitoskohtainen. Veroilmoituksen antamista koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi nykyistä käytäntöä vastaavaksi siten, että sähköntuottajan olisi annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta voimalaitoksesta.

Laskentaohje sähköntuottajan tuottaman sähkön määrästä ehdotetaan poistettavaksi 6 §:n 3 momentista tarpeettomana. Se korvautuisi 7 §:n 5 kohtaan lisättävällä omakäyttölaitteiden kuluttaman sähkön verottomuudella ja 7 §:ssä jo olevalla säännöksellä sähköntuottajan verkkoon siirtämän sähkön verottomuudesta. Muutoksen jälkeen vero määräytyisi käytännössä samoista määristä kuin nykyisinkin. Lisäksi se poistaisi epäkohdan siitä, että omakäyttölaitteiden kuluttamasta sähköstä on eräissä tilanteissa suoritettu veroa. Muutos korvaisi myös lain 5 §:n 2 momentissa säädetyn pienvoimaloiden tuottaman ja kuluttaman sähkön verottomuuden. Samoin omakäyttölaitteiden määritelmä siirrettäisiin lain 2 §:n 13 kohdaksi.

7 §. Pykälään ehdotetaan koottavaksi kaikki sähkön verottomuutta koskevat säännökset. Samalla 7 §:n 1 kohtaa tarkennettaisiin. Nykyisessä pykälän 1 kohdassa verottomaksi säädetään sähkö, jonka verkonhaltija luovuttaa toiselle verkonhaltijalle. Toisaalta 2 kohdassa verottomaksi on säädetty sähköntuottajan sähköverkkoon luovuttama sähkö. Koska kyse on vastaavista sähkön verottomista luovutuksista sähköverkkoon, olisi yhdenmukaisuuden ja selkeyden vuoksi tarkoituksenmukaista käyttää molemmissa kohdissa samaa termiä sähköverkko. Lisäksi se vas-

taa paremmin yleistä valmisteverotusjärjestelmää, jossa verotus perustuu tuotteiden siirtojen verottomuuteen ja niiden verottamiseen vasta tuotteen kulutukseen luovuttamisen yhteydessä. Kohdat 2—4 säilyisivät entisellään. Momentin 5 kohdaksi lisättäisiin säännös omakäyttölaitteiden kuluttaman sähkön verottomuudesta.

8 §. Pykälässä säädetään pienvoimaloiden tuesta, tuen hakemisesta, muutoksenhausta ja palauttamisesta.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin kaikista sähköntuotantoon perustuvista tuista. Momentin 1 ja 2 kohdat säilyisivät ennallaan. Momentin 3 kohdassa säädettäisiin pelkätään puulla ja puupohjaisilla polttoaineilla tuotetun sähkön tuesta, ja se korvaisi tältä osin voimassa olevan 8 a §:n vastaavansisältöisen säännöksen. Turpeen tukea koskeva säännös 3 kohdasta siirrettäisiin samansisältöisenä 7 kohdaksi.

Uudessa 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin kierrätyspolttoaineen ja siihen rinnastettavan tuotekaasun tuesta. Lisäkustannusten korvaamiseksi ja kierrätyspolttoaineiden kilpailukyyn parantamiseksi sille esitetään puuta vastaavaa sähköverotukea. Tuen määräksi esitetään noin 60 prosenttia puulla tuotetun sähkön tuesta eli 0,25 senttiä kilowattitunnilta, mikä vastaisi kierrätyspolttoaineen tuotteen keskimääräistä biomassasisältöä ja on siten ympäristösyistä johdonmukainen. Myös direktiivi sähkön tuotannosta uusiutuvista energialähteistä (2001/77/EC) luokittelee kierrätyspolttoaineet uusiutuvaksi energialähteeksi vain niiltä osin kuin jäte on biohajoavaa. Lisäksi yhteisön valtioneuvoston päätös lähtevät siitä, että tuen on kohdennuttava oikein ja että ylisuuri tuki on kielletty. Koska tuotekaasu valmistetaan kierrätyspolttoaineesta ja koska siinä on muoveja mukana, se on laadultaan rinnastettavissa kierrätyspolttoaineeseen. Tästä syystä myös tuotekaasun tuki määräytyisi samalla perusteella kuin kierrätyspolttoaineen ja olisi 60 prosenttia puulla tuotetun sähkön tuesta.

Momentin 5 kohdassa säädettäisiin biokaasun tuesta. Koska biokaasu on koostumukseltaan täysin biomassapohjaista, esitetään sillä tuotetulle sähkölle maksettavaksi tukea sama määrä kuin puulla ja muulla uusiutuvalla

energialla tuotetulle sähkölle eli 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Useissa tapauksissa tyypilliset biokaasuvoimalat jäisivät käytännössä tuen ulkopuolelle, koska tukea ei makseta sähkölle, joka on tuotettu alle 2 megavoltiampeerin laitoksissa ja jota ei siirretä sähköverkkoon. Toisaalta tällöin ei sähköstä myöskään tarvitse suorittaa sähköveroä. Mikäli sähkö siirretään sähköverkkoon, sähköntuottaja on oikeutettu tukeen, mutta vastaavasti sähkö muuttuu veronalaiseksi.

Momentin 6 kohdassa säädettäisiin metsähakkeen tuesta. Metsähakkeen kilpailukyyn parantamiseksi, verrattuna muihin puupolttoaineisiin, sille esitetään korkeampaa tukea kuin muille polttoaineille. Tuen suuruus olisi sama kuin tuulivoimalle eli 0,69 senttiä kilowattitunnilta. Tuen saamisen edellytyksenä olisi, että hakija voisi esittää luotettavan ja aukottoman selvityksen sähkön tuottamisesta tässä laissa määritellyllä metsähakkeella. Hakkeen toimituserien tulisi koostua pelkätään korotettuun tukeen oikeutetusta metsähakkeesta. Esimerkiksi sekakuormat tai erilaiset puupolttoaineiden sekoitukset eivät olisi mahdollisia. Milloin eri tukiin oikeutettuja puupolttoaineita olisi sekoitettu keskenään tai milloin tuenhakija ei voisi esittää luotettavaa selvitystä sähköntuotantoon käytetyn hakkeen laadusta, tukea maksettaisiin koko erästä alemman tukitason mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että tuenhakijan olisi pystyttävä selvittämään metsähakkeen tuotanto- ja hankintaketju sekä käyttö. Toimijoilta saadun selvityksen mukaan he voivat erotella metsähakkeen määrän ja laadun riittävän luotettavasti kirjanpidossaan tukea ja sen verovalvontaa varten.

Momentin 7 kohdassa säädettäisiin polttoturpeella ja 8 kohdassa metallurgisten prosessien jätekaasuilla tuotetun sähkön tuesta. Ne vastaisivat sisällöltään voimassa olevia määritelmiä.

Momentin 9 kohdassa säädettäisiin kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotetun sähkön tuesta. Kemianteollisuudessa tuotteiden valmistamiseen käytetään menetelmiä, jotka voidaan menetelmässä tapahtuvan kemiallisen reaktion perusteella jakaa kahteen luokkaan: eksotermiseksi ja endotermiseksi reaktioksi. Eksotermisessä reaktiossa syntyy tuotteen valmistuksen ohessa lämpöä, kun

taas endotermisessä reaktiossa tuotteen valmistuksessa lämpöä sitoutuu.

Eksotermisiä reaktioista hyödynnetään suomalaisessa kemianteollisuudessa merkittävässä laajuudessa rikki- ja typpihapon eli typpidioksidin, rikkidioksidin sekä rikkitrioksidin valmistuksessa. Rikki- ja typpihapot ovat epäorgaanisia happoja, joita käytetään yleisesti muun muassa lannoitteiden, maalien ja pinnoitteiden raaka-aineena. Kyseisiä tuotteita valmistettaessa syntyy reaktion oheistuotteena runsaasti lämpöä. Tehtailla syntyvä lämpö otetaan talteen ja käytetään hyödyksi tehtaan yhteydessä olevilla voimalaitoksilla sähkön tuotannossa sekä kauko- ja prosessi- lämpönä.

Koska kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettu sähkö tuotetaan ympäristön kannalta ilman lisähiilidioksidipäästöjä ja koska sähkön tuotannolle puulla sekä metallurgisten prosessien jätkeasuilla myönnetään tukea, olisi johdonmukaista, että myös kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettu sähkö kuuluisi verotuen piiriin. Tämän vuoksi kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotetulle sähkölle ehdotetaan samansuuruista verotukea kuin metallurgisten prosessien jätkeasuilla tuotetulla sähköllä eli 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Koska palaminen itsessään on kemiallinen prosessi, on määritettävä mahdollisimman tarkasti ja selkeästi se, mitä verotuen yhteydessä kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tarkoitetaan. Tästä syystä tuen saamisen lisävaatimuksena olisi myös se, että itse kemiallisessa prosessissa syntyvät tuotteet käytetään sellaisenaan myyntituotteina tai jatkovalmistuksen raaka-aineina.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että jos sähkö on verotonta 7 §:n 5 kohdan perusteella tai jos se on tuotettu 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, tukea ei suoriteta. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä.

Tuen määrästä säädettäisiin 8 §:n 3 momentissa. Tuen määrä olisi lähtökohtaisesti 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Tuulivoimalla ja metsähakkeella tuotetulla sähköllä olisi kuitenkin korotettu tuki, jonka määrä olisi 0,69 senttiä kilowattitunnilta. Kierrätyspoltoaineella tuotetulle sähkölle myönnettäisiin taas alennettua tukea, jonka määrä olisi 0,25 senttiä kilowattitunnilta. Samassa yh-

teydessä tuen kytkentä sähköveroluokkiin poistettaisiin. Tuen määrän eriytyminen veron määrästä tarkoittaisi teknisesti myös sitä, että nykyisin eräissä tapauksissa mahdollinen tuen toteuttaminen suorana verottomuutena ei olisi enää mahdollista. Kaikkien tukien osalta siirryttäisiin palautusmenettelyyn. Tältä osin kaikki tuensaajat tulisivat yhtenäisen menettelyn piiriin. Tämä mahdollistaisi myös aikaisempaa paremman tuen seurannan, jota myös yhteisön valtiontukisäännöt edellyttävät. Lisäksi niitä tilanteita varten, jolloin eri tukeen oikeutettuja energialähteitä käytettäisiin samanaikaisesti sähkön tuotantoon eikä niiden käytöstä voitaisi esittää luotettavaa selvitystä, säädettäisiin, että tuen määrä olisi alhaisimman tukimäärän mukainen.

Nykyistä säännöstä vastaavasti 4 momentissa annettaisiin kauppa- ja teollisuusministeriölle oikeus antaa asetuksella määräyksiä siitä, miltä osin sähkö katsotaan tuotetuksi 1 momentissa tarkoitetuilla energialähteillä.

Tuen hakemista koskevat säännökset olisivat 5 momentissa.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin tuen takaisinperimisestä, muutoksenhausta sekä tukiin muutoinkin sovellettavasta lainsäädännöstä. Tullipiirillä ei ole nykyisin mahdollisuutta itse oikaista tekemäänsä tukipäätöstä jälkikäteen, kun havaitaan, että tukea on maksettu liian vähän. Käytännössä esiintyy kuitenkin melko usein tilanteita, joissa esimerkiksi verotarkastuksen yhteydessä havaitaan, että yritys on määrittänyt tuettavan sähkön osuuden liian pieneksi, eikä siten ole hakenut tukea koko määrästä, johon olisi ollut oikeutettu. Tuen saajan kannalta voidaan pitää epäoikeudenmukaisena sitä, ettei havaittuja virheitä voida korjata yrityksen hyväksi. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että sähkön verotukseen sovellettaisiin aina soveltuvin osin mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta ja tietojenantovelvollisuudesta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään. Tuki rinnastettaisiin siten menettelyllisesti valmisteverotusasioihin. Tämä mahdollistaisi esimerkiksi virheellisen tukipäätöksen korjaaminen myös tuensaajan hyväksi valmisteverotuslain 44 §:ssä tarkoite-

tulla oikaisulla. Muutos samalla selkiyttäisi valmisteverotuslakiin sisältyvien tarkastus- ja tietojenantovelvoitteiden sekä muiden velvoitteiden soveltumisen myös sähkön verotukseen. Ehdotetun muutoksen jälkeen säännös vastaisi tältä osin energiaintensiivisten yritysten veronpalautusta. Erityisiä valitusmenettelyä koskevia säännöksiä ei enää tarvittaisi, vaan tältäkin osin sovellettaisiin samoja menettelysäännöksiä kuin valmisteverosta valitettaessa.

Verotuksiin sovellettaisiin eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia (300/2001). Nykyisessä 8 a §:ssä sijainnut säännös lain soveltamisesta ehdotetaan tässä yhteydessä lisättäväksi myös 8 §:ään, sen 7 momentiksi.

8 a §. Pykälässä säädettäisiin energiaintensiivisten yritysten osittaisesta energiaverojen palautuksesta. Pykälä korvaisi nykyisessä 8 b §:ssä olevan palautussäännöksen. Energiaintensiivisten yritysten veronpalautusjärjestelmää jatkettaisiin nykyisessä muodossaan.

Pykälän 1 momenttia kuitenkin täsmennettäisiin siten, että myös niin sanottuun ostolämpöön sisältyvät energiaverot voitaisiin ottaa palautuslaskelmassa huomioon. Mahdollisuutta ostolämpöön sisältyvän valmisteveron huomioonottamiseen energiaintensiivisen teollisuuden tukea haettaessa edellyttäisi muun muassa erilaisten energian tuotantojärjestelyjen neutraali kohtelu kilpailunäkökohdasta.

Ostolämmön huomioonottaminen edellyttäisi sitä, että hakija voisi esittää luotettavan ja aukottoman selvityksen lämpöön kohdentuneiden valmisteverojen määrästä. Ostolämpöön sisältyvät verot määrättäisiin lämpöä tuottaneen laitoksen verokauden eli kalenterikuukauden aikana lämmöntuotantoon sisältyneiden verojen keskiarvosta. Palautus ei voisi perustua esimerkiksi arvioon tai päiväkohtaiseen veronalaisten energiatuotteiden kulutukseen. Käytännössä selvityksen esittäminen saattaisi olla joissakin monimutkaisissa lämmönsiirtoketjuissa mahdotonta eikä yritys voisi siten saada veronpalautusta ostolämpöön sisältyvistä veroista. Toisaalta ostolämpöön sisältyvien valmisteverojen määrä voidaan joissain yksinkertaisissa tapauksissa luotettavasti selvittää. Muutoksen jälkeen yh-

tiön itse tuottamaa tai sen ostamaa lämpöä kohdeltaisiin samalla tavalla energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen osalta.

Pykälän 2—4 momentteihin tehtäisiin teknisiä täsmennyksiä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta soveltaa tässä pykälässä tarkoitettuun tukeen eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia. Säännös olisi vastaava kuin 8 §:n 7 momentissa.

8 b §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska asiasta säädettäisiin 8 a §:ssä.

9 §. Pykälässä säädetään sähköverovelvolliseksi rekisteröitymisestä ja sähkön verotukseen sovellettavista valmisteverotuslain säännöksistä. Pykälän 1 momenttia esitetään täsmennettäväksi siten, että rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä erikseen jokaisesta laitoksesta. Verotuksen toimittamista ja valvontaa varten sähköntuottajien on tehtävä laitoksen sijaintipaikan tullipiirille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten.

10 §. Pykälän 1 momentissa säädetään siitä, miten yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettyjä polttoaineita verotetaan. Lain 10 §:n 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että lämmön tuotannon polttoaineiden määrä saataisiin laskemalla se verotuksen perusteena olevasta lämmöstä eli kulutukseen luovutetusta lämmöstä.

Kulutukseen luovutettu lämpö määriteltäisiin yksityiskohtaisemmin 10 §:n muutetussa 2 momentissa. Kulutukseen luovutettu lämpö perustuisi mitattuihin lämpömääriin, ja sillä tarkoitettaisiin teollisuuden prosessihöyryverkkoihin ja kaukolämpöverkostoon luovutettua lämpöä. Täsmennys tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi voimalaitoksen omakäyttölämmön kulutus ei enää olisi verotuksen perusteena olevaa lämpöä, jonka tuottamiseen käytetyistä polttoaineista olisi suoritettava valmisteveroa. Voimalaitoksen omakäyttölämmön kulutusta olisi muun muassa voimalaitosrakennuksen ja voimalaitoksen toimintaan liittyvien rakennuksien lämmitys, voimalaitoksella tapahtuvat häviöt, syöttöveden ja palamisilman esilämmitys. Tämän lisäksi voimalaitosta varten tapahtuva polttoaineen käsittely, lämmitys ja kuivaus sekä soodakattilan yhteydessä olevien haihduttamojen lämmön kulutus olisivat osa voimalaitoksen

lämmön kulutusta. Esimerkiksi prosessilämmön mittausta on suoritettava viimeistään prosessilämmön kulutuskohteilla, jotka ovat voimalaitoksen välittömässä läheisyydessä tai kulutuskohteelle lähtevän putkiston alkupäässä. Milloin lämmön mittausta ei ole mahdollista edellä mainitulla tavalla esimerkiksi teknistä syistä, voitaisiin kulutukseen luovutetun lämmön mittausta suorittaa siten, että voimalaitoksella mitataan tuotetun höyryn määrä, josta vähennetään hyötylämpöön kuulumatoksi määritellyt lämmön kulutusmäärät. Polttoaineen sisältämän energian määrittämiseksi tarvitaan lämpöarvoja, joita yleisesti käytetään tehollisia eli alempia lämpöarvoja. Teholliset lämpöarvot ilmoittavat käytettävästä polttoaineesta hyödynnettävissä olevan energiasisällön, joita määriä on myös käytettävä verotuksen perustana.

Pykälän 1 momentissa käytetty sana hyötysuhde ehdotetaan korvattavaksi sanalla kerroin. Laskentaohjeena pidettävässä säädöksessä termiksi sopii paremmin sana kerroin. Kulutukseen luovutetun lämmön tuottamiseen verotuksessa käytetyksi katsottua polttoainemäärää voidaan tarvittaessa kasvattaa tai pienentää lakiin esitettyä kertoimen arvoa muuttamalla. Kerrointa kasvatettaessa yli 1,0 lisättäisiin polttoainemäärää ja pienennettäessä alle 1,0 myös verotettavien polttoaineiden määrä pienenesi. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti polttoainemäärästä, joka saadaan kertomalla kulutukseen luovutettu lämpö kertoimella 0,9.

Pykälän 3 momentin mukaan kutakin yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettyä polttoainetta katsotaan käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotannossa. Säännös vastaisi nykyistä käytäntöä.

12 §. Pykälässä säädetään kivihiilen verotomuudesta. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään verottomaksi kivihiili, joka käytetään sähköntuotannossa. Joissakin yksittäisissä tapauksissa on ollut epäselvää, onko voimalaitoksen käyttämä polttoaine verotonta, kun on kyse voimalaitoksen ylösajosta, alasajosta tai tuotantovalmiuden ylläpitämisestä. Ongelma on esiintynyt erityisesti laudevaihtojen osalta. Säännöstä ehdotetaan

täsmennettäväksi verotuskäytäntöä vastaavaksi siten, että sähköntuotannolla tarkoitetaan myös erillisen sähköntuotannon ylösajoa, alasajoa ja tuotantovalmiuden ylläpitämistä.

15 §. Pykälässä säädetään polttoturpeen verotuksesta. Nykyisen 1 momentin mukaan se, joka käyttää polttoturvetta lämmön tuottamiseen enemmän kuin 15 000 megawattituntia kalenterivuodessa, on velvollinen suorittamaan koko käyttämästään polttoturvemäärästä valmisteveroa. Joissakin tapauksissa on esiintynyt epäselvyyttä siitä, tarkoitetaanko säännöksellä yrityksen yksittäistä laitosta vai yritystä kokonaisuudessaan. Momenttia täsmennettäisiin siten, että säännös olisi laitokohtainen. Tämä vastaisi myös nykyistä verotuskäytäntöä.

Lisäksi nykyinen menettely, jossa turpeen käyttö kokonaisuudessaan tulee verolliseksi 15 000 MWh:n käyttömäärän ylittyessä, on osoittautunut epätarkoituksenmukaiseksi aiheuttaen ongelmia erityisesti pienille turvelaitoksille. Tämän ongelman poistamiseksi esitetään, että turpeen valmisteveroa maksettaisiin turvetta käyttävien laitosten osalta vain siltä osin kuin turpeen käyttömäärä ylittää laissa säädetyn määrän. Lisäksi turpeen kilpailukyvyt turvaamiseksi verottoman käytön raja esitetään nostettavaksi 25 000 megawattituntiin vuodessa.

16 §. Pykälässä säädetään turpeen veron määräämisen perusteista. Verotuskäytäntöä vastaavasti siihen ehdotetaan lisättäväksi säännös velvollisuudesta antaa laitokohtainen veroilmoitus.

17 §. Pykälässä säädetään turpeen ja mäntyöljyn käyttäjän verovelvolliseksi rekisteröitymisestä. Pykälän 1 momenttia esitetään täsmennettäväksi siten, että rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä jokaisesta laitoksesta erikseen.

Laitokohtainen veron ilmoittaminen ja verovelvolliseksi rekisteröinti olisi nykyisen käytännön mukainen ja olisi johdonmukainen niiden muutosten kanssa, joita on esitetty sähkön verotuksen osalta.

Kokonaisuutena 15, 16 ja 17 §:iin ehdotetut muutokset selkeyttäisivät edellä mainitun verottoman käytön rajan tarkoittavan nimenomaan yksittäisen laitoksen vuodessa käyttämän polttoturpeen määrää. Toisin sanoen yritys, jolla olisi useita polttoturvetta käyttä-

viä laitoksia, olisi verovelvollinen vain niiden laitosten osalta, joiden polttoturpeen käyttö ylittäisi 25 000 megawattituntia.

21 §. Pykälässä säädetään maakaasun verottomuudesta. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään verottomaksi maakaasu, joka käytetään sähköntuotannossa. Joissakin yksittäisissä tapauksissa on ollut epäselvää, onko voimalaitoksen käyttämä polttoaine verotonta, kun on kyse voimalaitoksen ylösajosta, alasajosta tai tuotantovalmiuden ylläpitämisestä. Ongelma on esiintynyt erityisesti lauhdevoimalaitosten osalta. Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi verotuskäytäntöä vastaavasti siten, että sähköntuotannolla tarkoitettaisiin myös erillisen sähköntuotannon ylösajoa, alasajoa ja tuotantovalmiuden ylläpitämistä.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2003 alusta. Kierrätyspolttoaineella, biokaasulla ja metsähakkeella tuotetulle sähkölle ei voida maksaa tukea ennen kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaan sille on saatu myös komission suostumus. Suomessa tällä hetkellä kansallisesti voimassa oleva energiaverojärjestelmä ja siihen liittyvät verotuet on ilmoitettu komissiolle joulukuussa 2001. Ilmoituksen käsittely on kesken komissiossa. Samassa yhteydessä komissiolle on ilmoitettu ehdotetuista uusista tuista, jotta ne voitaisiin ottaa käyttöön mahdollisimman nopeasti, mikäli niin myös kansallisesti päätetään.

Liitteenä oleva verotaulukko. Sähkön, kivihiilen, turpeen ja maakaasun valmisteveroa ehdotetaan korotettavaksi 5,2 prosentilla. Korotus olisi samansuuruinen kuin nestemäisille polttoaineille on ehdotettu.

1.2. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

2 §. Pykälässä säädetään nestemäisten polttoaineiden verotukseen liittyvistä keskeisistä määritelmistä. Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon määritelmä siirretäisiin 10 b §:n 2 momentista uudeksi 2 §:n 1 momentin 14 kohdaksi. Samassa yhteydessä määritelmää täsmennettäisiin siten, että yhdistetyksi sähkön ja lämmön tuotannoksi katsottaisiin nykyisen käytännön mukaisesti verokauden aikana tapahtuva sähkön ja lämmön tuotanto.

Muutoksen tarkoituksena olisi selkeyttää yhdistetyn laitoksen verotusta erilaisissa tuotantolanteissa. Määritelmä olisi täysin samansäilyttävä kuin sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n 12 kohtaan ehdotettu määritelmä.

9 §. Pykälässä säädetään nestemäisten polttoaineiden verottomuudesta. Pykälän 5 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi sähköntuotannossa käytettävien polttoaineiden verotonta koskeva täsmennys, joka olisi vastaava kuin sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin on tehty kivihiilen ja maakaasun osalta. Joissakin yksittäisissä tapauksissa on ollut epäselvää, onko voimalaitoksen käyttämä polttoaine verotonta, kun on kyse voimalaitoksen ylösajosta, alasajosta tai tuotantovalmiuden ylläpitämisestä. Ongelma on esiintynyt erityisesti lauhdevoimalaitosten osalta. Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi verotuskäytäntöä vastaavasti siten, että sähköntuotannolla tarkoitettaisiin myös erillisen sähköntuotannon ylösajoa, alasajoa ja tuotantovalmiuden ylläpitämistä.

10 b §. Pykälässä säädetään siitä, miten yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettyjä polttoaineita verotetaan. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi samat muutokset kuin sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 §:ään on tässä esityksessä ehdotettu tehtäväksi.

Pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin siten, että lämmön tuotannon polttoaineiden määrä saataisiin laskemalla se verotuksen perusteena olevasta lämmöstä eli kulutukseen luovutetusta lämmöstä. Kulutukseen luovutettu lämpö määriteltäisiin yksityiskohtaisemmin 10 b §:n 2 momentissa. Kulutukseen luovutettu lämpö perustuisi mitattuihin lämpömääriin, ja sillä tarkoitettaisiin teollisuuden prosessihöyryverkkoihin ja kaukolämpöverkostoon luovutettua lämpöä. Pykälän 1 momentissa käytetty sana hyötysuhde ehdotetaan korvattavaksi sanalla kerroin ja kertoimen arvoksi ehdotetaan 0,9.

Pykälän 3 momentin mukaan kutakin yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa käytettyä polttoainetta katsotaan käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotannossa. Säännös vastaisi nykyistä käytäntöä.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2003 alusta.

Liitteenä oleva verotaulukko. Nestemäisten polttoaineiden valmisteveroa korotettaisiin 5,2 prosentilla. Korotus olisi samansuuruinen kuin sähkölle, kivihieille, turpeelle ja maa-kaasulle on ehdotettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1260/1996) 8 b § ja sen edellä oleva väliotsikko,

sellaisina kuin niistä viimeksi mainittu on laissa 510/1998 ja 8 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 919/2001, ja

muutetaan 2 §:n 6, 8 ja 11 kohta, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 ja 8 § sekä 8 §:n edellä oleva väliotsikko, 8 a § ja 8 a §:n edellä oleva väliotsikko, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 17 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja lain liitteenä oleva verotaulukko,

sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 8 ja 11 kohta mainitussa laissa 510/1998, 7 § osaksi laissa 1261/1997, 8 ja 10 § osaksi mainitussa laissa 510/1998, 8 a § laissa 1593/1994 sekä mainituissa laeissa 510/1998 ja 1261/1997, 8 a §:n edellä oleva väliotsikko viimeksi mainitussa laissa sekä verotaulukko mainitussa laissa 919/2001, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 510/1998, uusi 12—17 kohta seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *sähköverkolla* sähkömarkkinalain (386/1995) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua sähköverkkoa, jolla on sähkömarkkinaviranomaisen lupa;

8) *teollisuudella* mineraalien kaivuuta sekä tavaran valmistusta ja jalostusta teollisesti. Teollisuuteen rinnastetaan vähäinen teollisuuden kuulumattoman tukitoiminnan harjoittaminen, joka tapahtuu teollisuutta harjoittavan yrityksen tuotantopaikalla ja joka liittyy pääasiallisesti yrityksen omaan teolliseen tuotantoon. Teollisuuteen rinnastetaan myös ammattimainen kasvihuoneviljely;

11) *jalostusarvolla* yrityksen tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen mukaista liikevoiton (-tappion), poistojen ja arvonalentumisten sekä henkilöstökulujen yhteismäärää ilman tässä laissa tarkoitettua veronpalautusta;

12) *yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla* voimalaitoksen verokaudella tapahtuvaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyötykäyttöön;

13) *omakäyttölaitteilla* niitä laitteita ja koneistoja, jotka laitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen ja jotka tarvitaan laitoksen aiheuttamien ympäristöhaittojen poistamiseen tai pienentämiseen. Kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksessa annetaan tarkemmat määräykset niistä laitteistoista ja koneistoista, jotka luetaan omakäyttölaitteiksi;

14) *voimalaitoksella* tietyllä alueella toimivaa toiminnallista kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on tuottaa sähköä tai sähköä ja lämpöä;

15) *kierrätyspolttoaineella* yhdyskuntien ja yritysten polttokelpoisista, kuivista, kiinteistä ja syntypaikoilla lajitelluista jätteistä mekaanisella käsittelyllä valmistettua polttoainetta, jonka ominaisuudet tunnetaan; kierrätyspolttoaineeseen rinnastetaan jätepolttoaineista termisessä kaasutusprosessissa valmistettu tuotekaasu;

16) *biokaasulla* biologisen mädätysprosessin tuloksena hiilipitoisista materiaaleista muodostuvaa energiapitoista kaasuseosta;

17) *metsähakkeella* metsässä hakkuiden yhteydessä syntyvistä puutähteistä kuten latvuksista, oksista, neulasista, lehdistä, kannoista ja juurakoista syntyvää polttohaketta, joka valmistetaan metsässä, terminaalissa tai tehtaalla.

5 §

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, sähköveroa ja huoltovarmuuskasua ei kuitenkaan ole velvollinen suorittamaan:

1) se, joka tuottaa sähköä alle kahden megavolttiampeerin tehoisessa generaattorissa eikä sähköä siirretä sähköverkkoon;

2) se, joka tuottaa sähköä aluksessa, junassa, autossa tai muussa kuljetusvälineessä kulkuneuvon omiin tarpeisiin.

6 §

Edellä 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sähköntuottajan on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta voimalaitoksesta laitoksen sijaintipaikkakunnan tullipiirille.

7 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on sähkö:

1) joka siirretään sähköverkkojen välillä;

2) jonka 5 §:n 1 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen luovuttaa sähköverkkoon;

3) joka luovutetaan yhteisön ulkopuolelle tai toimitetaan muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutettavaksi;

4) joka toimitetaan sähköisen raideliikenteen välittömään käyttöön;

5) joka kulutetaan voimalaitoksen sähkön tai sähkön ja lämmön tuotannon omakäyttölaitteissa.

Sähköntuotannon tuki

8 §

Oikeus hakemuksesta saada tuottamastaan sähköstä tukea on sillä, joka tuottaa sähköä

1) tuulivoimalla;

2) vesivoimalaitoksessa, jonka nimellisteho on enintään yksi megavolttiampeeri;

3) puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla;

4) kierrätyspolttoaineella;

5) biokaasulla;

6) metsähakkeella;

7) polttoturpeella nimellisteholtaan enintään 40 megavolttiampeerin lämmitysvoimalaitoksessa;

8) metallurgisten prosessien jätekaasulla;

9) kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä siten, että kemiallisessa prosessissa syntyvät tuotteet käytetään sellaisenaan myyntituotteina tai jatkovalmistuksen raaka-aineina.

Tukea ei suoriteta sähköstä, joka on verotonta 7 §:n 5 kohdan perusteella tai joka on tuotettu 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Tuen määrä on 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Edellä 1 momentin 1 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tavalla tuotetusta sähköstä tukea maksetaan kuitenkin 0,69 senttiä kilowattitunnilta ja 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla tuotetusta sähköstä 0,25 senttiä kilowattitunnilta. Milloin sähköä tuotetaan edellä 1 momentissa mainituilla energialähteillä samanaikaisesti eikä niiden käytöstä voida esittää luotettavaa selvitystä, tuki suoritetaan kokonaisuudessaan alhaisimman tukimäärän mukaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa asetuksella tarkempia määräyksiä siitä, miltä osin sähkö katsotaan tuotetuksi edellä 1 momentissa mainituilla energialähteillä.

Tukea koskeva hakemus on tehtävä voimalaitoksen sijaintipaikan tullipiirille. Tukea voi hakea koko kalenterivuoden tai erikseen tammi-kesäkuun ja erikseen heinä-joulukuun aikana tuotetun sähkön osalta. Tukea on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua edellä mainitun ajanjakson päättymisestä.

Jos hakemuksessa tarkoitettu sähkön määrä on alle 100 megawattituntia, tukea ei makseta.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta ja tietojenantovelvollisuudesta, muutoksenhausta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään tai määrätään.

Tukeen sovelletaan lisäksi eräiden valtiontukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia (300/2001).

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus

8 a §

Jos yrityksen tilikauden aikana tässä laissa tarkoitetuista tuotteista ja kevyestä tai raskaasta polttoöljystä maksamat tai niiden hankintahintaan sisältyneet valmisteverot (*maksettujen valmisteverojen määrä*) ovat enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia tuotteista maksettujen tai niiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrästä (*veronpalautus*). Näin lasketusta veronpalautuksesta maksetaan kuitenkin vain 50 000 euroa ylittävä osuus. Veronpalautus saa olla enintään tässä laissa tarkoitetuista tuotteista maksettujen tai sanottujen tuotteiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrä. Laskettaessa maksettujen valmisteverojen määrää yritys voi ottaa huomioon hankkimaansa kaukolämpöön ja prosessihöyryyn sisältyneiden edellä tässä momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmisteverot, mikäli se voi esittää siitä luotettavan selvityksen. Ostolämpöön sisältyvät verot määrätään lämpöä tuottaneen laitoksen verokauden aikana lämmöntuotantoon sisältyneiden valmisteverojen keskiarvosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa siitä vähennetään edellä 8 §:ssä tarkoitettu tuki, johon yritys on tilikauden aikana ollut oikeutettu sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 10 a §:ssä tarkoitettut veronpalautukset. Jos

yritys on luovuttanut tilikauden aikana tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, yrityksen niistä suorittamia tai niihin sisältyviä veroja ei oteta huomioon maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa.

Veronpalautusta koskeva hakemus on tehtävä yrityksen kotipaikan tullipiirille kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen tueksi vaadittavista selvityksistä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, veron palauttamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta, tietojenantovelvollisuudesta muutoksenhausta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään tai määrätään. Jos yritys on luovuttanut tilikauden jälkeen toiselle tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, joista on palautettu veroa 1 momentin nojalla, peritään maksettu veronpalautus takaisin. Yrityksen on tehtävä luovutuksesta viipymättä ilmoitus kotipaikan tullipiirille tässä momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varten.

Tukeen sovelletaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia.

9 §

Edellä 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen verkonhaltijan on tehtävä kaupparekisterin mukaisen kotipaikan tullipiirille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten. Niin ikään 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen sähköntuottajan on tehtävä vastaavanlainen ilmoitus laitoksen sijaintipaikan tullipiirille. Ilmoitus on tehtävä erikseen jokaisesta laitoksesta.

10 §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti polttoainemäärästä, joka saadaan kertomalla kulutukseen luovutettu lämpö kertoimella 0,9.

Edellä 1 momentissa mainitut lämmön tuotannon polttoaineet määritellään kulutukseen luovutetun lämmön perusteella käyttäen te-

hollisia lämpöarvoja. Kulutukseen luovutetulla lämmöllä tarkoitetaan voimalaitokselta kaukolämpö- ja prosessihöyryverkkoon sekä vastaavaan hyötykäyttöön luovutettua lämpö määrää.

Kutakin polttoainetta katsotaan käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotantoon.

12 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on:

3) kivihiili, joka käytetään sähköntuotannossa ja erillisen sähköntuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä.

15 §

Se, joka käyttää laitoksessa polttoturvetta lämmön tuottamiseen enemmän kuin 25 000 megawattituntia kalenterivuodessa, on velvollinen suorittamaan tämän määrän ylittävästä polttoturpeen käytöstä valmisteveroa verotaulukon mukaisesti.

16 §

Vero määrätään polttoturpeesta ja mäntyöljystä kultakin verokaudelta sinä päivänä voi-

massa olevien säännöksiin mukaan, jona polttoturve tai mäntyöljy on käytetty 15 §:ssä mainittuun tarkoitukseen. Edellä 15 §:ssä tarkoitettujen käyttäjien on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta laitoksesta sen sijaintipaikkakunnan tullipiirille. Verokautena pidetään kalenterikuukautta.

17 §

Edellä 15 §:ssä tarkoitettujen käyttäjien on tehtävä käyttöpaikan tullipiirille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten. Ilmoitus on tehtävä erikseen jokaisesta laitoksesta.

21 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on maakaasu, joka käytetään:

3) sähköntuotannossa ja erillisen sähköntuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 8 ja 8 a §:ssä tarkoitettuja tukia voidaan maksaa sen jälkeen, kun Euroopan yhteisöjen komissio on myöntänyt siihen luvan.

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Sähkö euroa/kWh				
— veroluokka I	1	—	0,73	0,013
— veroluokka II	2	—	0,44	0,013
Kivihiili, kivihiilibrikitit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	3	—	43,52	1,18
Polttoturve euroa/MWh	4	—	1,59	—
Maakaasu, kaasumainen snt/nm ³	5	—	1,82	0,084
Mäntyöljy snt/kg	6	5,68	—	—

2.

Laki**nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentin 13 kohta, 9 §:n 5 kohta, 10 b § ja lain liitteenä oleva verotaulukko,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 757/2001, 9 §:n 5 kohta laissa 1259/1996, 10 b § laeissa 921/1997 ja 509/1998 sekä verotaulukko laissa 918/2001, ja

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 921/1997 ja 757/2001 sekä laissa 1159/1998, uusi 14 kohta seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *ammattimaisella kalastuksella* toimintaa, jossa sen harjoittaja saa kalastuksesta ja pyytämänsä saaliin jalostamisesta toimeentulonsa tai oleellisen osan siitä siten, että hänen mainitusta toiminnasta saamansa myyntitulot (*kalastuksen kokonaistulo*), ovat vähintään 30 prosenttia kalastajan saamien kaikkien elinkeinotoiminnan kokonaistulojen, palkkatulojen ja muiden hänen säännöllisesti saamiensa kokonaistulojen yhteismäärästä; yhtiön tai osuuskunnan osakkaana kalastusta harjoittavan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös yhtiön tai osuuskunnan kalastuksen kokonaistuloista hänelle kuuluva osuus; toisen palveluksessa olevan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös hänen kalastuksesta saamansa palkkatulot; kalastuksen harjoittajan tulee olla merkitty ammattikalastajarekisteriin ja ammattimaiseen kalastukseen käytettävän kalastusalueen tulee olla merkitty kalastusalue rekisteriin, siten kuin Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annettua laissa (1139/1994) tai sen nojalla säädetään tai määrätään;

14) *yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla* voimalaitoksen verokaudella tapahtu-

vaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyötykäyttöön.

9 §

Valmisteverottomia ovat, sen lisäksi mitä valmisteverotuslaissa säädetään:

5) sähköntuotannossa ja erillisen sähköntuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä käytettävät polttoaineet, lukuun ottamatta polttoaineita, jotka käytetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 5 §:n 2 momentissa mainittuun tarkoitukseen.

10 b §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti polttoainemäärästä, joka saadaan kertomalla kulutukseen luovutettu lämpö kertoimella 0,9.

Edellä 1 momentissa mainitut lämmön tuotannon polttoaineet määritellään kulutukseen luovutetun lämmön perusteella käyttäen tehollisia lämpöarvoja. Kulutukseen luovutetulla lämmöllä tarkoitetaan voimalaitokselta kaukolämpö- ja prosessihöyryverkkoon sekä vastaavaan hyötykäyttöön luovutettua lämpömäärää.

Kutakin polttoainetta katsotaan käytetyn

samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön _____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
tuotantoon. _____
200 .

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

Liite

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Lyijytön moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	1	54,74	4,23	0,68
— reformuloitu	2	53,85	4,23	0,68
Lyijyllinen moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	3	62,71	4,23	0,68
— reformuloitu	4	61,82	4,23	0,68
Moottoribensiinin sekoitus snt/l	5			
— peruslaatu	5	58,72	4,23	0,68
— reformuloitu	6	57,84	4,23	0,68
Dieselöljy snt/l				
— peruslaatu	7	29,48	4,76	0,35
— rikitön laatu	8	26,83	4,76	0,35
Kevyt polttoöljy snt/l	9	1,93	4,78	0,35
Raskas polttoöljy snt/kg	10	—	5,68	0,28

1.

Laki**sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1260/1996) 8 b § ja sen edellä oleva väliotsikko,

sellaisina kuin niistä viimeksi mainittu on laissa 510/1998 ja 8 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 919/2001, ja

muutetaan 2 §:n 6, 8 ja 11 kohta, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 ja 8 § sekä 8 §:n edellä oleva väliotsikko, 8 a § ja 8 a §:n edellä oleva väliotsikko, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 17 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja lain liitteenä oleva verotaulukko,

sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 8 ja 11 kohta mainitussa laissa 510/1998, 7 § osaksi laissa 1261/1997, 8 ja 10 § osaksi mainitussa laissa 510/1998, 8 a § laissa 1593/1994 sekä mainituissa laeissa 510/1998 ja 1261/1997, 8 a §:n edellä oleva väliotsikko viimeksi mainitussa laissa sekä verotaulukko mainitussa laissa 919/2001, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 510/1998, uusi 12—17 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *sähköverkolla* sähkömarkkinalain (386/1995) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua sähköverkkoa;

6) *sähköverkolla* sähkömarkkinalain (386/1995) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua sähköverkkoa, *jolla on sähkömarkkinaviranomaisen lupa*;

8) *teollisuudella* mineraalien kaivuuta sekä tavaran valmistusta ja jalostusta teollisesti; teollisuuteen rinnastetaan myös ammatimainen kasvihuoneviljely;

8) *teollisuudella* mineraalien kaivuuta sekä tavaran valmistusta ja jalostusta teollisesti. *Teollisuuteen rinnastetaan vähäinen teollisuuteen kuulumattoman tukitoiminnan harjoittaminen, joka tapahtuu teollisuutta harjoittavan yrityksen tuotantopaikalla ja joka liittyy pääasiallisesti yrityksen omaan teolliseen tuotantoon.* Teollisuuteen rinnastetaan myös ammatimainen kasvihuoneviljely;

11) *jalostusarvolla* yrityksen tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen mukaista liikevoiton (-tappion), poistojen ja arvonalentumisten sekä henkilöstökulujen yhteismäärää ilman tässä laissa tarkoitettua veronpalautusta.

11) *jalostusarvolla* yrityksen tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen mukaista liikevoiton (-tappion), poistojen ja arvonalentumisten sekä henkilöstökulujen yhteismäärää ilman tässä laissa tarkoitettua veronpalautusta;

12) yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla voimalaitoksen verokaudella tapahtuvaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyötykäyttöön;

13) omakäyttölaitteilla niitä laitteita ja koneistoja, jotka laitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen ja jotka tarvitaan laitoksen aiheuttamien ympäristöhaittojen poistamiseen tai pienentämiseen. Kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksessa annetaan tarkemmat määräykset niistä laitteistoista ja koneistoista, jotka luetaan omakäyttölaitteiksi;

14) voimalaitoksella tietyllä alueella toimivaa toiminnallista kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on tuottaa sähköä tai sähköä ja lämpöä;

15) kierrätyspolttoaineella yhdyskuntien ja yritysten polttokelpoisista, kuivista, kiinteistä ja syntypaikoilla lajitelluista jätteistä mekaanisella käsittelyllä valmistettua polttoainetta, jonka ominaisuudet tunnetaan; kierrätyspolttoaineeseen rinnastetaan jättepolttoaineista termisessä kaasutusprosessissa valmistettu tuotekaasu;

16) biokaasulla biologisen mädätysprosessin tuloksena hiilipitoisista materiaaleista muodostuvaa energiapitoista kaasuseosta;

17) metsähakkeella metsässä hakkuiden yhteydessä syntyvistä puutähteistä kuten latvuksista, oksista, neulasista, lehdistä, kannoista ja juurakoista syntyvää polttohaketta, joka valmistetaan metsässä, terminaalissa tai tehtaalla.

5 §

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, sähköveroa ja huoltovarmuusmaksua ei kuitenkaan ole suoritettava sähköstä, joka tuotetaan alle kahden megavoltiampeerin tehoisessa generaattorissa ja jota ei siirretä sähköverkkoon. Veroa ja maksua ei ole suoritettava aluksessa, junassa, autossa tai muussa kuljetusvälineessä tuotetusta, sen omaan käyttöön tulevasta sähköstä eikä myöskään sähköstä, joka käytetään tämän lain 8 §:ssä tarkoitettussa voimalaitoksessa.

5 §

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, sähköveroa ja huoltovarmuusmaksua ei kuitenkaan ole *velvollinen suorittamaan*:

1) se, joka tuottaa sähköä alle kahden megavoltiampeerin tehoisessa generaattorissa eikä sähköä siirretä sähköverkkoon;

2) se, joka tuottaa sähköä aluksessa, junassa, autossa tai muussa kuljetusvälineessä kulkuneuvon omiin tarpeisiin.

6 §

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sähkön määrä saadaan vähentämällä laitoksen mitatusta sähkön kokonaistuotannosta sähkön tuotannossa ja tuotantovalmiuden ylläpitämisessä tarvittava sähkö eli omakäyttölaitteiden kuluttama sähkö sekä vähentämällä mitattu, verkkoon toimitettu sähkö. Omakäyttölaitteilla tarkoitetaan niitä laitteita ja koneistoja, jotka laitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen sekä jotka tarvitaan laitoksen aiheuttamien ympäristöhaittojen poistamiseen tai pienentämiseen. Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset niistä laitteista ja koneistoista, jotka luetaan omakäyttölaitteiksi.

7 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on sähkö:

- 1) jonka verkonhaltija siirtää toiselle verkonhaltijalle;
- 2) jonka 5 §:n 1 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen luovuttaa sähköverkkoon;
- 3) joka luovutetaan yhteisön ulkopuolelle tai toimitetaan muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutettavaksi;
- 4) joka toimitetaan sähköisen raideliikenteen välittömään käyttöön.

Pienvoimaloiden tuki

8 §

Sillä, joka tuottaa sähköä

- 1) tuulivoimalla; tai
- 2) vesivoimalaitoksessa, jonka nimellisteho on enintään yksi megavoltttiampeeri; taikka
- 3) nimellisteholtaan enintään 40 mega-

6 §

Edellä 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna sähköntuottajana on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta voimalaitoksesta laitoksen sijaintipaikkakunnan tullipiirille.

7 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on sähkö:

- 1) *joka siirretään sähköverkkojen välillä;*
- 2) jonka 5 §:n 1 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen luovuttaa sähköverkkoon;
- 3) joka luovutetaan yhteisön ulkopuolelle tai toimitetaan muualle yhteisön alueelle kuin Suomessa kulutettavaksi;
- 4) joka toimitetaan sähköisen raideliikenteen välittömään käyttöön;
- 5) *joka kulutetaan voimalaitoksen sähkön tai sähkön ja lämmön tuotannon omakäyttölaitteissa.*

Sähköntuotannon tuki

8 §

Oikeus hakemuksesta saada tuottamastaan sähköstä tukea on sillä, joka tuottaa sähköä

- 1) tuulivoimalla;
- 2) vesivoimalaitoksessa, jonka nimellisteho on enintään yksi megavoltttiampeeri;
- 3) *puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla;*

volttiampeerin lämmitysvoimalaitoksessa, joka tuottaa sähköä puulla tai polttoturpeella, on oikeus hakemuksesta saada sähköverkkoon toimitetusta sähköstä tukea. Tuen määrä on 1 kohdassa tarkoitettusta sähköstä lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainitun sähkön veroluokan I veron suuruinen kilowattitunnilta. Muusta edellä tarkoitettusta sähköstä tuki maksetaan sähkön veroluokan II suuruisena kilowattitunnilta.

Hakemus on tehtävä voimalaitoksen sijaintipaikan piiritullikamarille. Tukea voi hakea koko kalenterivuoden tai erikseen tammi-kesäkuun ja erikseen heinä-joulukuun aikana tuotetun sähkön osalta. Tukea on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa edellä mainitun ajanjakson päättymisestä. Jos hakemuksessa tarkoitettu sähkön määrä on alle 100 megawattituntia, ei tukea kuitenkaan makseta.

Jos tukea haettaessa on annettu vääriä tai erehdyttäviä tietoja tai hakijalle on muusta syystä suoritettu liikaa tukea, piiritullikamarin tulee periä liikaa maksettu tuki takaisin. Takaisin maksettavalle tuelle peritään tuen maksamispäivästä sen takaisinmaksupäivään vuotuista korkoa yhdeksän prosenttia. Tuen takaisinperinnässä noudatetaan soveltuvin osin, mitä valmisteverotuslaissa liikaa palautetun veron takaisinperimisestä säädetään.

Piiritullikamarin tämän pykälän nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen siten kuin valmisteveron tai veronpalautukseen määräämistä koskevassa asiassa valmisteverotuslain 45 §:ssä säädetään.

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhaussa noudatetaan tällöin, mitä valmisteverotuslain 48 §:ssä säädetään.

4) kierrätyspolttoaineella;

5) biokaasulla;

6) metsähakkeella;

7) polttoturpeella nimellisteholtaan enintään 40 megavolttiampeerin lämmitysvoimalaitoksessa;

8) metallurgisten prosessien jätekaasulla;

9) kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä siten, että kemiallisessa prosessissa syntyvät tuotteet käytetään sellaisenaan myyntituotteina tai jatkovalmistuksen raaka-aineina.

Tukea ei suoriteta sähköstä, joka on verotonta 7 §:n 5 kohdan perusteella tai joka on tuotettu 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Tuen määrä on 0,42 senttiä kilowattitunnilta. Edellä 1 momentin 1 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tavalla tuotetusta sähköstä tukea maksetaan kuitenkin 0,69 senttiä kilowattitunnilta ja 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla tuotetusta sähköstä 0,25 senttiä kilowattitunnilta. Milloin sähköä tuotetaan edellä 1 momentissa mainituilla energialähteillä samanaikaisesti eikä niiden käytöstä voida esittää luotettavaa selvitystä, tuki suoritetaan kokonaisuudessaan alhaisimman tukimäärän mukaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa asetuksella tarkempia määräyksiä siitä, mitkä osin sähkö katsotaan tuotetuksi edellä 1 momentissa mainituilla energialähteillä.

Tukea koskeva hakemus on tehtävä voimalaitoksen sijaintipaikan tullipiirille. Tukea voi hakea koko kalenterivuoden tai erikseen tammi-kesäkuun ja erikseen heinä-joulukuun aikana tuotetun sähkön osalta. Tukea on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua edellä mainitun ajanjakson päättymisestä. Jos hakemuksessa tarkoitettu sähkön määrä on alle 100 megawattituntia, tukea ei makseta.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tuesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta ja tietojenantovelvollisuudesta, muutoksenhausta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään tai määrätään.

Tukeen sovelletaan lisäksi eräiden valtiontukea koskevien Euroopan yhteisöjen

säännösten soveltamisesta annettua lakia (300/2001).

Muu tuki

8 a §

Muissa kuin 8 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sillä, joka tuottaa sähköä puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla ja siirtää näin tuotetun sähköön sähköverkkoon, on oikeus hakemuksesta saada sähköverkkoon toimitetusta sähköstä tukea. Sama oikeus on vastaavasti sillä, joka tuottaa sähköä metallurgisten prosessien jätekaasuilla. Tuen määrä on lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainitun sähköön veroluokan II veron suuruinen kilowattitunnilta.

Tuen maksamiseen sovelletaan, mitä 8 §:n 2—5 momentissa säädetään.

Sillä, joka tuottaa sähköä puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla taikka metallurgisten prosessien jätekaasuilla omaan tai toisen käyttöön siirtämättä sähköä sähköverkkoon, on oikeus saada suoritettavaa sähköveroa vastaavaa tukea. Tuen maksaminen toteutetaan siten, että tukeen oikeutettu verovelvollinen ilmoittaa sanotunlaisen sähköön verottomana toimituksenaan. Verottomuuden toteuttamista koskevaan menettelyyn sovelletaan valmisteverotuslain säännöksiä.

Asianomainen ministeriö päättää erikseen siitä, miltä osin tässä pykälässä tarkoitettu sähkö katsotaan tuotetuksi puulla ja puupohjaisilla polttoaineilla taikka muilla polttoaineilla.

Edellä 8 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuun tukeen sovelletaan lisäksi eräiden valtioiden tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia.

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus

8 a §

Jos yrityksen tilikauden aikana tässä laissa tarkoitetuista tuotteista ja kevyestä tai raskaasta polttoöljystä maksamat tai niiden hankintahintaan sisältyneet valmisteverot (maksettujen valmisteverojen määrä) ovat enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia tuotteista maksettujen tai niiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrästä (veronpalautus). Näin lasketusta veronpalautuksesta maksetaan kuitenkin vain 50 000 euroa ylittävä osuus. Veronpalautus saa olla enintään tässä laissa tarkoitetuista tuotteista maksettujen tai sanottujen tuotteiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrä. Laskettaessa maksettujen valmisteverojen määrää yritys voi ottaa huomioon hankkimaansa kaukolämpöön ja prosessihöyryyn sisältyneiden edellä tässä momentissa tarkoitettujen tuotteiden valmisteverot, mikäli se voi esittää siitä luotettavan selvityksen. Ostolämpöön sisältyvät verot määrätään lämpöä tuottaneen laitoksen verokauden aikana lämmöntuotantoon sisältyneiden valmisteverojen keskiarvosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa siitä vähennetään edellä 8 §:ssä tarkoitettu tuki, johon yritys on tilikauden aikana ollut oikeutettu sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 10 a §:ssä tarkoitettut veronpalautukset. Jos yritys on luovuttanut tilikauden aikana tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, yrityksen niistä suorittamia tai niihin sisältyviä veroja ei oteta huomioon maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa.

Veronpalautusta koskeva hakemus on tehtävä yrityksen kotipaikan tullipiirille kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä hake-

muksen tueksi vaadittavista selvityksistä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, veron palauttamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta, tietojenantovelvollisuudesta muutoksenhausta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään tai määrätään. Jos yritys on luovuttanut tilikauden jälkeen toiselle tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, joista on palautettu veroa I momentin nojalla, peritään maksettu veronpalautus takaisin. Yrityksen on tehtävä luovutuksesta viipymättä ilmoitus kotipaikan tullipiirille tässä momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varten.

Tukeen sovelletaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia.

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus

8 b §

Milloin yrityksen tilikauden aikana tässä laissa tarkoitetuista tuotteista ja kevyestä ja raskaasta polttoöljystä maksamat sekä sanottuna aikana hankkimien vastaavien tuotteiden hankintahintaan sisältyneet valmisteverot (maksettujen valmisteverojen määrä) ovat enemmän kuin 3,7 prosenttia yrityksen jalostusarvosta, yrityksellä on oikeus ylimenevältä osalta hakea takaisin 85 prosenttia tuotteista maksettujen tai niiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrästä (veronpalautus). Näin lasketusta veronpalautuksesta maksetaan kuitenkin vain 50 000 euroa ylittävä osuus. Veronpalautus saa olla enintään tässä laissa tarkoitetuista tuotteista maksettujen tai sanottujen tuotteiden hankintahintaan sisältyneiden valmisteverojen määrä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa siitä vähennetään 8 ja 8 a §:ssä tarkoitettu tuki, johon yritys on tilikauden aikana oikeutettu, jollei sitä ole otettu huomioon yrityksen valmisteverotuksessa, sekä neste- ja polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 10 a §:ssä tarkoite-

(8 b § kumotaan)

tut veronpalautukset. Jos yritys on luovuttanut tilikauden aikana edelleen tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, yrityksen niistä suorittamia veroja ei oteta huomioon maksettujen valmisteverojen määrää laskettaessa.

Veronpalautusta koskeva hakemus on tehtävä yrityksen kotipaikan piiritullikamarille kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen tueksi vaa-dittavista selvityksistä.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, veron palauttamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valmisteverotuslaissa tai sen nojalla veronoikaisusta, jälkiverotuksesta, veronkorotuksesta, kirjanpitovelvollisuudesta, tietojen tarkastamisesta ja tietojenantovelvollisuudesta sekä valmisteverosta muutoinkin säädetään tai määrätään. Jos yritys on luovuttanut tilikauden jälkeen toiselle tässä pykälässä tarkoitettuja tuotteita, joista on palautettu veroa 1 momentin nojalla, peritään maksettu veronpalautus takaisin. Yrityksen on tehtävä luovutuksesta viipymättä ilmoitus kotipaikan piiritullikamarille tässä momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varten.

Veronpalautukseen sovelletaan lisäksi eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia.

9 §

Edellä 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun verkonhaltijan on tehtävä kaupparekisterin mukaisen kotipaikan piiritullikamarille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten. Niin ikään 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun sähköntuottajan on tehtävä vastaavanlainen ilmoitus laitoksen sijaintipaikan piiritullikamarille.

10 §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotantolaitoksessa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti siten kuin lämpö olisi tuotettu 100 prosentin hyötysuhteella.

9 §

Edellä 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun verkonhaltijan on tehtävä kaupparekisterin mukaisen kotipaikan tullipiirille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten. Niin ikään 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun sähköntuottajan on tehtävä vastaavanlainen ilmoitus laitoksen sijaintipaikan tullipiirille. *Ilmoitus on tehtävä erikseen jokaisesta laitoksesta.*

10 §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön *tuotannossa*, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti *polttainemäärästä, joka saadaan kertomalla kulutukseen luovu-*

Yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotantolaitoksella tarkoitetaan tässä laissa sellaista laitosta, joka voi tuottaa sähköä ja lämpöä hyötykäyttöön joko samalla kertaa tai kumpaakin erikseen.

tettu lämpö kertoimella 0,9.

Edellä 1 momentissa mainitut lämmön tuotannon polttoaineet määritellään kulutukseen luovutetun lämmön perusteella käyttäen tehollisia lämpöarvoja. Kulutukseen luovutetulla lämmöllä tarkoitetaan voimalaitokselta kaukolämpö- ja prosessihöyryverkkoon sekä vastaavaan hyötykäyttöön luovutettua lämpömäärää.

Kutakin polttoainetta katsotaan käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotantoon.

12 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on:

3) kivihiili, joka käytetään sähköntuotannossa.

3) kivihiili, joka käytetään sähköntuotannossa ja erillisen sähköntuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä.

15 §

Se, joka käyttää polttoturvetta lämmön tuottamiseen enemmän kuin 15 000 megawattituntia kalenterivuodessa, on velvollinen suorittamaan koko käyttämästään polttoturvemäärästä valmisteveroa verotaulukon mukaisesti.

15 §

Se, joka käyttää *laitoksessa* polttoturvetta lämmön tuottamiseen enemmän kuin 25 000 megawattituntia kalenterivuodessa, on velvollinen suorittamaan *tämän määrän ylittävistä polttoturpeen käytöstä* valmisteveroa verotaulukon mukaisesti.

16 §

Vero määrätään polttoturpeesta ja mäntyöljystä kultakin verokaudelta sinä päivänä voimassa olevien säännöksiä mukaan, jona polttoturve tai mäntyöljy on käytetty 15 §:ssä mainittuun tarkoitukseen. Verokautena pidetään kalenterikuukautta.

16 §

Vero määrätään polttoturpeesta ja mäntyöljystä kultakin verokaudelta sinä päivänä voimassa olevien säännöksiä mukaan, jona polttoturve tai mäntyöljy on käytetty 15 §:ssä mainittuun tarkoitukseen. *Edellä 15 §:ssä tarkoitettun käyttäjän on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta laitoksesta sen sijaintipaikkakunnan tullipiirille.* Verokautena pidetään kalenterikuukautta.

17 §

Edellä 15 §:ssä tarkoitetun käyttäjän on tehtävä käyttöpaikan piiritullikamarille kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten.

17 §

Edellä 15 §:ssä tarkoitetun käyttäjän on tehtävä käyttöpaikan *tullipiirille* kirjallinen ilmoitus verovelvolliseksi rekisteröitymistä varten. *Ilmoitus on tehtävä erikseen jokaisesta laitoksesta.*

21 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on maakaasu, joka käytetään:

3) sähköntuotannossa.

3) sähköntuotannossa *ja erillisen sähkötuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 8 ja 8 a §:ssä tarkoitettuja tukia voidaan maksaa sen jälkeen, kun Euroopan yhteisöjen komissio on myöntänyt siihen luvan.

Liite

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Sähkö euroa/kWh				
— veroluokka I	1	—	0,69	0,013
— veroluokka II	2	—	0,42	0,013
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	3	—	41,37	1,18
Polttoturve euroa/MWh	4	—	1,51	—
Maakaasu, kaasumainen snt/nm ³	5	—	1,73	0,084
Mäntyöljy snt/kg	6	5,40	—	—

Ehdotus

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Sähkö euroa/kWh				
— veroluokka I	1	—	0,73	0,013
— veroluokka II	2	—	0,44	0,013
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	3	—	43,52	1,18
Polttoturve euroa/MWh	4	—	1,59	—
Maakaasu, kaasumainen snt/nm ³	5	—	1,82	0,084
Mäntyöljy snt/kg	6	5,68	—	—

2.

Laki**nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentin 13 kohta, 9 §:n 5 kohta, 10 b § ja lain liitteenä oleva verotaulukko,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 757/2001, 9 §:n 5 kohta laissa 1259/1996, 10 b § laeissa 921/1997 ja 509/1998 sekä verotaulukko laissa 918/2001, ja

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 921/1997 ja 757/2001 sekä laissa 1159/1998, uusi 14 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *ammattimaisella kalastuksella* toimintaa, jossa sen harjoittaja saa kalastuksesta ja pyytämänsä saaliin jalostamisesta toimeentulonsa tai oleellisen osan siitä siten, että hänen mainitusta toiminnasta saamansa myyntitulot (*kalastuksen kokonaistulo*), ovat vähintään 30 prosenttia kalastajan saamien kaikkien elinkeinotoiminnan kokonaistulojen, palkkatulojen ja muiden hänen säännöllisesti saamiensa kokonaistulojen yhteismäärästä; yhtiön tai osuuskunnan osakkaana kalastusta harjoittavan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös yhtiön tai osuuskunnan kalastuksen kokonaistuloista hänelle kuuluva osuus; toisen palveluksessa olevan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös hänen kalastuksesta saamansa palkkatulot; kalastuksen harjoittajan tulee olla merkitty ammattikalastajarekisteriin ja ammattimaiseen kalastukseen käytettävän kalastusaluksen tulee olla merkitty kalastusalusrekisteriin, siten kuin Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/1994) tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

13) *ammattimaisella kalastuksella* toimintaa, jossa sen harjoittaja saa kalastuksesta ja pyytämänsä saaliin jalostamisesta toimeentulonsa tai oleellisen osan siitä siten, että hänen mainitusta toiminnasta saamansa myyntitulot (*kalastuksen kokonaistulo*), ovat vähintään 30 prosenttia kalastajan saamien kaikkien elinkeinotoiminnan kokonaistulojen, palkkatulojen ja muiden hänen säännöllisesti saamiensa kokonaistulojen yhteismäärästä; yhtiön tai osuuskunnan osakkaana kalastusta harjoittavan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös yhtiön tai osuuskunnan kalastuksen kokonaistuloista hänelle kuuluva osuus; toisen palveluksessa olevan kalastajan kalastuksen kokonaistuloihin luetaan myös hänen kalastuksesta saamansa palkkatulot; kalastuksen harjoittajan tulee olla merkitty ammattikalastajarekisteriin ja ammattimaiseen kalastukseen käytettävän kalastusaluksen tulee olla merkitty kalastusalusrekisteriin, siten kuin Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1139/1994) tai sen nojalla säädetään tai määrätään;

14) *yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla* voimalaitoksen verokaudella tapahtuvaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyö-

tykäyttöön.

9 §

Valmisteverottomia ovat, sen lisäksi mitä valmisteverotuslaissa säädetään:

5) polttoaineet, jotka käytetään sähköntuotannossa, lukuun ottamatta polttoaineita, jotka käytetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 5 §:n 2 momentissa mainittuun tarkoitukseen.

5) sähköntuotannossa ja erillisen sähkön-tuotannon ylösajossa, alasajossa tai tuotantovalmiuden ylläpitämisessä käytettävät polttoaineet, lukuun ottamatta polttoaineita, jotka käytetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 5 §:n 2 momentissa mainittuun tarkoitukseen.

10 b §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotantolaitoksessa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero lain liitteenä olevan verotaulukon mukaisesti siten kuin lämpö olisi tuotettu 100 prosentin hyötysuhteella.

Yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotantolaitoksella tarkoitetaan tässä laissa sellaista laitosta, joka voi tuottaa sähköä ja lämpöä hyötykäyttöön joko samalla kertaa tai kumpaakin erikseen.

10 b §

Milloin sähköä tuotetaan yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, lämmön tuotannon polttoaineista suoritetaan vero verotaulukon mukaisesti *polttoainemäärästä, joka saadaan kertomalla kulutukseen luovutettu lämpö kertoimella 0,9.*

Edellä 1 momentissa mainitut lämmön tuotannon polttoaineet määritellään kulutukseen luovutetun lämmön perusteella käyttäen tehollisia lämpöarvoja. Kulutukseen luovutetulla lämmöllä tarkoitetaan voimalaitokselta kaukolämpö- ja prosessihöyryverkkoon sekä vastaavaan hyötykäyttöön luovutettua lämpömäärää.

Kutakin polttoainetta katsotaan käytetyn samassa suhteessa sekä lämmön että sähkön tuotantoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Lyijytön moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	1	52,03	4,02	0,68
— reformuloitu	2	51,19	4,02	0,68
Lyijyllinen moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	3	59,61	4,02	0,68
— reformuloitu	4	58,76	4,02	0,68
Moottoribensiinin sekoitus snt/l	5			
— peruslaatu	5	55,82	4,02	0,68
— reformuloitu	6	54,98	4,02	0,68
Dieselöljy snt/l				
— peruslaatu	7	28,02	4,52	0,35
— rikitön laatu	8	25,50	4,52	0,35
Kevyt polttoöljy snt/l	9	1,83	4,54	0,35
Raskas polttoöljy snt/kg	10	—	5,40	0,28

Ehdotus

VEROTAULUKKO

Tuote	Tuote-ryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Lyijytön moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	1	54,74	4,23	0,68
— reformuloitu	2	53,85	4,23	0,68
Lyijyllinen moottoribensiini snt/l				
— peruslaatu	3	62,71	4,23	0,68
— reformuloitu	4	61,82	4,23	0,68
Moottoribensiinin sekoitus snt/l	5			
— peruslaatu	5	58,72	4,23	0,68
— reformuloitu	6	57,84	4,23	0,68
Dieselöljy snt/l				
— peruslaatu	7	29,48	4,76	0,35
— rikitön laatu	8	26,83	4,76	0,35
Kevyt polttoöljy snt/l	9	1,93	4,78	0,35
Raskas polttoöljy snt/kg	10	—	5,68	0,28